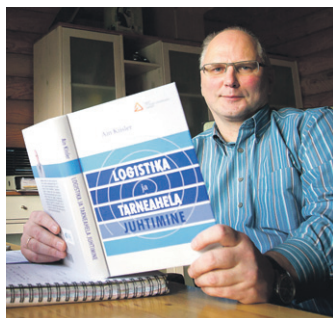

LOGISTIKA

Raamat abiks logistikutele

Logistikaasjatundja **AIN KIISLER** sai kaante vahele põhjaliku käsitluse logistika ja tarneahela juhtimisest. Raamat toob välja, et Eesti ettevõtteid ei tähtsusta tarneahelat piisavalt. ▶10-11

PALK

Tark ettevõtja ennetab palgatõusu survet

Me ei taha olla sabassõrkijad, ütleb Tallinna Kaubamaja juht **RAUL PUUSEPP**, kes tahab Selteris ja kaubamajades palka tõsta, et palgatõusu survet ennetada. ▶6-7

Äripäev

Teisipäev, 27. november 2012
nr 218 (4640) **2,50 eurot**

↑ **EUR/USD**
1,2964

↓ **USD/EUR**
0,7714

↓ **EUR/SEK**
8,5763

↑ **NordPool**
40,26

↓ **Euribor**
0,349%

Perekond Rosimannust ähvardab poole miljoni eurone hagi

▶ Keit Pentus-Rosimannuse, Rain Rosimannuse ja advokaat Siim Roode vastu kavatakse esitada hagi, mille ajendiks on pankrotistunud transpordifirmas Autorollo toimunud tehingud. ▶4-5

KESKKONNAMINISTER Keit Pentus-Rosimannust seostatakse isa Väino Pentuse nimel olnud ettevõttega Autorollo. Pentus-Rosimannus eitab seost selles firmas toimunud tehingutega. FOTO: ANDRAS KRALLA

INVESTOR

Analüütikud rappedid Silvanot

Swedbank alandas eile järsult Silvano FG aktsia hinnasihti. Ettevõtte käibe kasv jäi ootustele alla. Kulude kokkuhoiuks on Silvanol kavas viia tootmist kolmanda maailma riikidesse. ▶16-17

RIIGIHANGE

Parteide rahaasjade hange täis küsimärke

Riigihange, millega tahetakse erafondade rahastamine muuta läbipaistvaks, tekitab kahtlusi. Hankest osavõtja kahtlustab, et hankeplatvormi väljatöötaja ja hanke võitja on omavahel seotud. ▶8-9

OMANIK

Hiikos läks enamus tegevjuhtide kätte

Ventilatsioonisüsteemide paigaldaja ASI Hiiko enamusosalus liikus uue omaniku kätte. Tegevjuhtide kaasamisega omanikeringi loodetakse juba järgmisel aastal kasumisse jõuda. ▶8

KOLUMN

„Tahame või ei taha, ka Eesti huvides on leida Kreeka kriisile lõpuks usutav lahendus.“

Välisuudiste toimetaja Sirje Rank ootab riigikogult sisulist kontrolli, kas Kreeka päästmise kava peab vett. ▶14

ÄRIPÄEV 27. november 2012

toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

TEGIJA

Toomas Tool

lökkab Silvanot ebasoosingusse

Novembri keskel Silvano FG uueks nõukogu esimeheks saanud Toomas Tool oli kärme pärast ettevõtte kolmanda kvartali tulemuste teatavaks tegemist aktsiaid müüki panema. Pärast tulemusi, mis sugugi analüütikute ootuste ei vastanud, on ettevõtte aktsia liikunud alla-

poole. Ja analüütikud on oma pettumust väljendanud ka Silvano kohta antud hinnasihtides ja soovitusel. Eile tegi seda järsult Swedbank. Ettevõtte sisering on aktiivselt aktsiaid müünud ja juhtkond on kitsi kommentaare andma, kurtis panga analüütik.

REPLIIK

Estonian Air Tallinkile?

Kui neli aastat tagasi kerkis päevakorda Estonian Airi tagasiost, lõi see ettevõtjad kahte lehte. Ühtede arvates ei tohiks riik sellest mingil juhul loobuda, teiste meelest pole Eestil mingit põhjust kehvast seisust lennufirmat omada. Investeerimispankur Rain Lõhmus käis aga toona Äripäeva küsimustele välja hoopis radikaalsema idee. "Ma parem annaks Estonian Airi majandada Tallinkile, kes on suutnud laevad käigus hoida." Ehk oleks aeg arutelu uuendada?

KAS Tallinki mehed eesotsas Enn Pandiga oleksid mõistlikumad Estonian Airi majandajad?

AJALOOILU

Peaministri otsus

November 2009. Täpselt kolm aastat tagasi kirjutas Äripäev, et peaminister Andrus Ansipi sõnul pole valitsusel mõistlik otsustada Eesti Energia börsile viimist enne järgmise aasta kevadet, mil selgub Eesti üleminek eurole. Eesti Energia rahastamiseks kaalus valitsus endiselt kahte varianti: kas paneb riik raha või viiakse Eesti Energia börsile. Eeldatavasti arendatakse kevadeni mõlemat kava ja otsus tehakse siis, kui euro tulek on kindel, kinnitas peaminister Andrus Ansip valitsuse pressikonverentsil.

Hetkeseis. Euro on Eestis kasutusel pea kaks aastat ning uuel aastal avaneb ka elektriturg, kuid Eesti Energia börsile viimine pole tõsiselt kaalumisele tulnud. Kuigi ootus on. Ilmselt tuleb, nagu haldusreformigagi, millele peaminister veto pani, oodata Ansipi lahkumist. Aastat 2015?

TÄPSUSTUS

Äripäeva 26. novembri 2012 artiklis "Kasulik tulekahju" nimetati arhitekt Toomas Paaverit arhitektuurikonkursi korraldajaks. Arhitekt Toomas Paaver ei ole nimetatud Maakri kvartali arhitektuurikonkursi korraldaja. Eesti Arhitektide Liit korraldas kaheetapilise konkursi 1. etapi 2006. aastal. Toomas Paaver koostas selle konkursi mõlema etapi tingimused, kuid 2. etapp on omanike erimeelsuste tõttu tänaseni välja kuulutamata.

TÄNA

Keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse skandaali tagamaad.

KUULA KUKU RAADIOST PÄRAST KELLA 13 UUDISEID

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Palgakasvu vale vedur paneb ohuvilet laskma

Keskmine palk kasvas aasta varasemaga võrreldes kolmandas kvartalis 5,7%. Tõsi, reaalpalk vaid 1,9%. Arvestades, et võrreldes 2008. aasta tipuga on reaalpalgad endiselt ligi 4% võrra madalamad ning palga kasv on kooskõlas tootlikkuse kasvuga, on see kindlasti hea uudis.

Kuid Äripäeva teeb murelikuks, et järgmisel aastal kiireneb palga kasv eelkõige avalikus sektoris, millele viitas SEB Panga majandusanalüütik Ruta Arumäe. Nii kipub palga kasvu veduriks saama sarnaselt buumiajaga erasektori asemel avalik sektor. Ja seda olukorras, kus avaliku sektori keskmine palk on niigi kõrgem kui erasektoris.

Muret jagab ka Eesti Pank, kes novembri alguses tööturu ülevaate esitlemisel tõi tähtsana eraldi välja, et avaliku sektori palga kasv ei tuleks riigieelarve tasakaalu jõudmise kiiruse ega muude majanduse kasvupotentsiaalide seisukohalt oluliste valdkondade rahastamise arvelt.

Ühelt poolt on mõistetav, et palgalisa vajavad näiteks nii õpetajad kui ka politseinikud. Kuid probleem, millele oleme viidanud ka varem, seisneb selles, et valitsus külvab raha valimatult. Endiselt riigikogus arutlusel olev 2013. aasta riigieelarve suurendab Andrus Ansipi juhitud valitsus valimatult kõigi ministeriumide valitsemisalade palgafondi 4,4 protsenti, seadmata ühtegi prioriteeti.

Samuti nõustume, et palgakasv sisemiste ressursside arvel ehk teisisõnu tootlikkust parandades on mõistlik ja põhjendatud. Seetõttu on tervitatav, et ametnike arv on viimastel aastatel pidevalt vähenenud. Näiteks eelmisel aastal ligi 3%. Kuid seegi muudatus jääb poolluks, kui ei tehta tõhusaid reforme. Nii töötab umbes iga neljas eestlane avalikus sektoris. Uuringu järgi asetab see meid Euroopa Lii-

”**Reformide toppamise tõttu saab parimal juhul palga kasv avalikus sektoris toimuda erasektoriga sünkroonis.**

du riikide edetabelis viimasesse, kõige suurema avaliku sektori osakaaluga kolmandikku. Ülepaistatud avalik sektor vähendab omakorda riigi konkurentsivõimet.

Loomulikult peab Eesti areng olema suunatud madalalt tootlikkuselt ja palgalt vastassuunas – kõrgele tootlikkusele ja palgale. Kuid selline muutus ei saa toimuda hüppega ega riigisektori vedades.

See ei välista, et avalik sektor võiks näidata erasektoriga efektiivsemaks muutmisel eeskuju. Kuid kahjuks ei ole ta seda siiani suutnud. Ilmekas on näide, et jämedalt töötab avalikus sektoris umbes 50 protsenti teenistujaid, kelle brutopalk on vabariigi keskmisest madalam. Seegi tõestus ja viide eelkõige vähestele efektiivsusele ja lahendust vajavale probleemile.

Eelnevat arvesse võttes mõjubki kiirenev palga kasv häiresignaalinähtuseks. Sest reformide toppamise tõttu saab palga kasv avalikus sektoris toimuda parimal juhul erasektoriga sünkroonis. Tõsi, mitte ainult surve, vaid eelkõige palkade tõusu ootus on olemas. Selge, et tööhõive kasvuga on kasvanud ka palgalootused. Isegi töötute hulgas. Näiteks kui 2010. aastal oli nõus kuni 450eurose palgaga tööle asuma 60% töötutest, siis selle aasta esimesel poolal oli see osakaal töötute seas 35%.

Samas vastupidiselt avalikule sektorile kaivate eraettevõtetest lähikuudel palka tõsta vaid 34%, selgus CV Keskuse iga-aastasest tööturu uuringust. Tulevalt aastalt ootavad ka Eesti suuremate pankade analüütikud küll palgakasvu jätkumist, kuid seda mõõdukas tempos.

Seega ei ole mõistlik arvata, et avalik sektor muutub kiiresti efektiivsemaks. Kuid see ei välista, et avalik sektor võiks näidata erasektoriga efektiivsemaks muutmisel eeskuju. Kuid kahjuks ei ole ta seda siiani suutnud. Ilmekas on näide, et jämedalt töötab avalikus sektoris umbes 50 protsenti teenistujaid, kelle brutopalk on vabariigi keskmisest madalam. Seegi tõestus ja viide eelkõige vähestele efektiivsusele ja lahendust vajavale probleemile.

Loe Äripäevast

UUDIS "Ettevõtjad arvestavad palgasurvega" tänases lehes lk 6-7

SUUR KATLAVALIK

UUED MUDELID HEAD HINNAD

kojutoomine TASUTA

ostakatel.EE

HULGLADU
TEHNIKA 10, VIIRATSI, VIJANDI TEL 52 67 072

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulusuuhingute asutamine

Firma kätte 24H Jooksul! Suur nimevalla!

wasp project

www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min

Sooduspakkumine: www.ennustus.ee

Käitelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

oscarrehvid

Partner, keda võib usaldada!

- Rehvide vahetus ja remont
- Rehvihoitell
- Vanarehvide kogumine

Tallinn, Pärnu, Tartu, Rakvere

www.oscarrehvid.ee

TAMREX

JOPE OSTJALE VÄÄRTUSLIK KINGITUS!

***Ostes SNICKERS WORKWEAR talvejope (art 1319/0404 või art 1119/5804), saad kingituseks TASUTA WINDSTOPPER® talvemütsi**

SNICKERS WORKWEAR
WINDSTOPPER®
talvemüts

art 9093/0418

TASUTA*

TAVAHIND 35.- €

TASUTA*
talvemüts
(väärtus 35.- €)

SNICKERS WORKWEAR
Power Winter talvejope

art 1319/0404

Eriti kvaliteetne ja kauakestev tööjope on kokku pandud keha liikumist järgivatest 3D-lõigetest, mis annavad töömehele maksimaalse liikumisvabaduse ja mugavuse. Jope on valmistatud vett- ja õlihülgavast polüester/Power-polüamiidkangast. Pehme sisevooder hoiab hästi sooja. Jope esiosa on lühem, et mugavamalt püksitaskutele ligi pääseda ning tagumine äär pikem, et töömehe selg kindlalt soojas püsiks.
Värv: must

84.- €

-10%
kehtib ka mütsi
pakumisega

SNICKERS WORKWEAR
Power Winter talvejope

art 1119/5804

Trendikas ja vastupidav talvejope on soe ja koosneb keha liikumist järgivatest 3D-lõigetest, mis annavad töömehele maksimaalse liikumisvabaduse ja mugavuse. Jope on valmistatud vett- ja õlihülgavast Power-polüamiidkangast, mis kestab kaua ka väga keerulistes töötingimustes. Pehme sisevooder hoiab hästi sooja. Jope esiosa on lühem, et mugavamalt püksitaskutele ligi pääseda ning tagumine äär pikem, et töömehe selg kindlalt soojas püsiks. Suured luku ja flisvoodriga küljetaskud ja mahukad sisetaskud võimaldavad kätte vajalikku mugavalt kaasas kanda. Väline lukuga rinnatasku on mõeldud rahakoti või mobiili turvaliseks kaasaskandmiseks.
Värv: tumehall ja must

TAVAHIND 110.- €

**SOODUSHIND
99.- €**

MEIE POODIDES HEA VALIK TÖÖRIIDEID!

SNICKERS kapuutsiga
dressipluus
art 2800/5800

HIND 33.- €

SNICKERS kapuutsiga
dressipluus
art 2809/0418

TAVAHIND 63.- €
**SOODUSHIND
47.- €**

SNICKERS Teddy jakk

art 8258/5804

TAVAHIND 98.- €
**SOODUSHIND
49.- €**

SNICKERS soe
kapuutsiga dressipluus
art 2807/04

TAVAHIND 101.- €
**SOODUSHIND
90.90 €**

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.12.2012 või kuni kaupja jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN

Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU

Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU

Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE

Pikk 2

VILJANDI

Riia mnt 42a

JÕHVI

Tartu mnt 30

VÕRU

Piit 2

VALGA

Vabaduse 39

NARVA

Tallinna mnt 19c

HAAPSALU

Ehitajate 2a, Uuemõisa

ÄRIPÄEV 27. november 2012

toimetaja Ave Lepik, tel 667 0173, e-post ave.lepik@aripaev.ee

„Rain Rosimannus: Kuulen seda esimest korda Äripäeva käest, aga kõlab nagu järjekordne laimukampaania.

Keskkonnaministri abikaasa, keda samuti seostatakse transpordifirmas Autorollo toimunud tehingutega.

HAGI MINISTRI VASTU

Rosimannuseid ähvardab suur Tüli põhjus pankrotistunud veofirmas

KADRI JAKOBSON, KOIT BRINKMANN, PIRET REILJAN
aripaev@aripaev.ee

Keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse isale kuulunud ja pankrotistunud transpordifirmas Autorollo toimunud tehingute pärast kavatseb võlausaldaja esitada hagi ministri ja tema abikaasa Rain Rosimannuse vastu. Neid kahtlustatakse ettevõtte tegelikus kontrollimises ja võlausaldajate huvide kahjustamises.

Autorollo OÜ pankrotitoimikond on pärast ligi kaks aastat kestnud tõendite ja andmete kogumist koostanud ligi 500 000 eurose hagi. Hagiavaldus plaanitakse kohtule esitada sel nädalal.

Võlausaldajate kogutud tõendid viitavad sellele, et Rain Rosimannus ja Keit Pentus-Rosimannus võtsid enne Autorollo pankrotistumist firma enda kontrolli alla. Seetõttu on hagi suunatud teiste hulgas nende mõlema vastu. Hagi tugineb äri- ja seadustiku paragrahvidele, mille kohaselt on vastutav isik, kes omandab ettevõttes mõju ja kontrolli ning tekitab kahju pankrotistunud ettevõttele ja võlausaldajatele.

“Võlausaldajad on esitanud üle 500 000 euro

**Ä Tasub teada
Vara viidi välja
tütarfirma kaudu?**

AUTOROLLO OÜ asutas 2010 suvel koos OÜga Kiili Auto-veod tütarfirma AutoHills OÜ. Mitterahalise sissemaksena pandi põhivaraks neli veokit ja üheksa haagist, koguväärtusega 104 000 eurot. Firma pidi hakkama veokeid ja haagiseid välja rentima.

2011. AASTAL müüdi enamuse AutoHillsi põhivarast 86 400 euro eest. Vaatamata põhivara müügile lõpetas AutoHills 2011. aasta kahjumiga.

TÄNAVU VEEBRUARIS AutoHillsi kustutati, enne seda kuulus ettevõtte täielikult Kiili Autovedudele.

AUTOROLLO oli pärast AutoHillsi asutamist 50% omanik 2010. aasta juunist novembrini.

nõudeid, mille ettevõtte neile maksmata jättis,” selgitas LEXTALI vandeadvokaat Olavi-Jüri Luik. LEXTAL tegi Autorollo pankrotitoimikonnale õigusliku analüüsi ja sellele esitatav hagi tuginebki. Lisaks Rosimannustele esitatakse hagi ka hilisema ettevõtte omaniku Roode & Partnerid OÜ, vandeadvokaat Siim Roode ja advokaadibüroo MAQS vastu.

Roode: seda ei saa tõsiselt võtta. Kuuldes hagit, ütles Siim Roode esimese hooga: “Tore kuulda!” ja lisas: “Kui keegi ütleb, et teie vastu esitatakse hagi 500 000 eurot, siis te ei võta ju seda tõsiselt, eks ju?” Roode sõnul pole tal selle teema kohta mitte midagi öelda. “Minuga pole keegi ühendust võtnud, minule pole keegi selle kohta infot andnud,” rääkis Roode.

Küsimusele, kuidas kommenteerida väidetavalt hagi sisalduvaid tõendeid selle kohta, et ettevõtte on muudetud varatuks ning sellega on kahjustatud võlausaldajate huve, vastas Roode: “Minu advokaadina kindlasti mingisugust kohtuasja kommenteerida ei saa, kuid hetkel pole isegi kohtuasja.”

Ka keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus ütles, et pole hagiiga kursis. “Kuulen praegu teilt esimest korda,” ütles ta eile. Küsimusele, kas ta on olnud seotud või tegelenud kunagi Autorollo OÜga, vastas minister eitavalt. “Tegemist on minu

isale kuulunud ettevõttega, mis ilmselt 2010. aastal võõrandati.” Mis puudutab Siim Roodet, siis ütles minister, et teab teda küll. “Siim Roodega suhtlesin esimest korda sel ajal, kui ta kuulus Res Publica Tallinna piirkondlikku juhatusse ja pidasime läbirääkimisi Tallinna teemadel,” selgitas minister. Seoses Autorollo OÜga pole ta enda sõnul Siim Roodega suhelnud. “Mul pole selle ettevõttega olnud seost,” kinnitas Pentus-Rosimannus.

Ka Rain Rosimannus ei teadnud väidetavalt hagit midagi. “Kuulen seda esimest korda Äripäeva käest, aga kõlab nagu järjekordne laimukampaania,” vastas ta eile.

Suurima nõude omanik: poliitilist huvi meil pole. Suurimad võlanõuded on omandanud ettevõtte Krediidikorraldus OÜ, mille juht ja üks omanikke Ingmar Pärn on ka Autorollo pankrotitoimikonna juht. Pärna sõnul on hagiavaldus põhjalik ning kogutud on hulgaliselt tõendeid.

“Olen Port One'i esindajana tegelenud Autorollo võlgnevusega juba kaks aastat. Mingisugust poliitilist huvi neil pole – pankrotimenetluse toimikond lihtsalt tegi oma tööd,” ütles ta. Pärna sõnul on tõendeid kogutud piisavalt, et sel nädalal hagiavaldus esitada.

Hagiavalduses on muu hulgas ära toodud kahtlased sularahalaenu. LEXTALI vandeadvokaat

„Kõik andmed viitavad, et laenulepingud võivad olla võltsitud.

võlausaldajaid nõustava advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat Olavi-Jüri Luik

Väino Pentus: see kõik oli minu enda süü

Pankrotistunud Autorollo omanikuks olnud Väino Pentus ütles, et ettevõttes tekkinud raskuste seostamine Keit Pentus-Rosimannuse ja Rain Rosimannusega ei ole õige.

Intervjuu Väino Pentusega.

Mis juhtus, et Autorollo pankrotti läks? Mis seal ikka juhtuma pidi... lihtsalt oli selline halb aeg, et hinnad läksid alla ja...

Masu tuli peale? Jah-jah.

Firmal oli kaelas Swedbanki laen, mida KredEx garanteeris? Jah.

Kas Teie juhtisite seda firmat lõpuni või mismoodi need asjad seal olid? Lõpuks... noh... ütleme nii, et lihtsalt tervis ütles üles ja müüsin maha. Üritasin seal kõike päästa. See oli kõik minu süü, sellepärast et ikka venitasin ja üritasin. Lootsin ei tea missugust valget laeva oodates, et ehk õnnestub ettevõtet päästa.

Kellega Te firmat päästa proovisite? Siim Roodega, tal olid seal päästmiseks mingisugu-

sed mõtted, et maha müüa ja..., aga väga palju pidin varem võetud laenu tagasi maksma. Üritasin ikka välja tulla sellest asjast, aga...

Kas lõpus viidi ettevõttest raha ka välja? Ei, ei.

Hagi põhjal on Autorollost väidetavalt suur hulk raha välja viidud? Ega seal ei olnud, mida viia.

Kuidas Te Siim Roodeni jõudsite? Ma olen kunagi talt nõu küsinud.

Küsisite nõu, mida selle ettevõttega teha? Jah.

Kas müüsite ettevõtte talle? Jah, aga see ei olnud mingisugune väärtus.

Kas Teie tütar Keit Pentus-Rosimannus või Rain Rosimannus ka ettevõtet kuidagi juhtisid? Ei-ei.

Ütlesite, et olite haige. Ega sel ajal ei tehtud tehinguid, millest Te ei tea? Ei.

ISA Väino Pentuse käevangus tänavu suvel altari ette astunud keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus ja tema abikaasa Rain Rosimannus on isa pankrotistunud ettevõtte võlausaldaja sõnul neile rahaliselt kahju tekitanud. FOTO: KARLI SAUL/SCANPIX

võlanõue.

Luik selgitas, et 2010. aasta 3. augustil kanti Autorollo raamatupidamisprogrammi kaks sularaha laenulepingut.

“Kaks miljonit krooni sularahas laenati ühele Venemaa kodanikule Roman Moisseville, laenuleping ise on eestikeelne. Miljonikroonine sularahalaen anti ettevõttele, mis hetkel on tuntud likvideerija käes. Laenulepingud kanti raamatupidamisprogrammi 3. augustil 2010, kuid laenulepingutes on kirjas, et raha justkui laenati poolteist aastat varem. Fakt on see, et Autorollol pole neil hetkedel, kui laen väidetavalt anti, sellises koguses sularaha kassas olnud,” rääkis Luik. “Kõik andmed viitavad, et laenulepingud võivad olla võltsitud.”

Ühe võlausaldaja esindaja kahtleb hakis. Autorollolt ligi 7000 eurot nõudva kütusefirma Mark Oil esindaja Jaanus Silm ütles, et hagiavalduse koostamist on küll arutatud, ent kas, kelle vastu ja millises ulatuses täpselt hagi esitatakse, ta ei tea. “Eks see on tavapärane kahju tekitamine osaniku poolt. Mul pole praegu täit selgust, kas ta vastutab või ei,” ütles Silm. “Ei saa välistada, et osanik polegi kahju tekitanud, kuid sellised kahtlused on. Ennatlik on järeldusi veel teha,”

“Ma pole päris veendunud, et kahju tekitamine nii üheselt on, nagu osa toimkonna liikmeid seda arvab. On, mida uurida,” ütles Silm.

Ä Taust

KredEx käendas praeguse ministri isa pankrotistunud ettevõtte laenu

VÄINO PENTUSE ASUTATUD OÜ **AUTOROLLO** (asutamisel, 2008 aprillis, OÜ Naitsirk) võttis 2008. aastal Swedbankist üheksa miljonit krooni laenu.

LAENU KÄENDAS 75% ulatuses tagasimaksmata laenusummalt KredEx. Intressiks on Autorol-

lo 2008. a aruandes märgitud kuue kuu Euribor + 3,2%. Samal aastal tasus Autorollo laenu tagasi ligi 200 000 krooni.

PORT ONE OÜ ESITAS 2010. aasta kevadel Autorollo vastu pankrotiavalduse. Firma esindaja kohtueelses menetluses oli Ing-

mar Pärn. Autorollot esindas advokaadibüroo MAQS. Ettevõtte Port One omanikeks on firmade kaudu Teet Järvekülg, Priit Põldmäe, Tatiana Volchek ja Igor Kozhurov.

KOHUSE IRAHULDANUD nõuet, sest see oli ebaselge ja firma oli

maksejõuline. Swedbank esitas mõni aeg hiljem, 2010. aasta detsembris Autorollo vastu uue pankrotiavalduse, mis rahuldati. **KREDEXI NÕUDE** omandas Port One ja Swedbanki nõude Ingmar Pärna firma Krediidikorraldus OÜ.

Vaata kogu pakkumist
www.max.ee/kasko

Võib juhtuda!

Arvutitega võib kõike juhtuda. Las juhtub, sest ainult meilt ostetud Dell sülearvutil on hinna sees ka **kaskokindlustus**, mis teeb õnnetuse korral su arvuti korda või annab hoopistükis uue arvuti!

Dell Latitude E6430s

14-tollise ekraaniga sülearvuti 13-tollises korpuses

Arvutile kaasa "meelerahu pakett":

- aastane sülearvuti kaskokindlustus
- 5 aastat lihtgarantiid
- püsikliendi soodustused
- Eesti parim arvutiteenindus (Dell ProSupport Service Partner)

Küsi pakkumist: max@max.ee

MAX 123 on kõrgeima soovitusindeksiga IT-firma Eestis
allikas: www.recommmy.com

max 1.2.3
Parim arvutiteenindus Eestis

MAX 123 AS | Delli müügi- ja hoolduskeskus, Veerenni Keskus, Veerenni 58A, Tallinn, Tel 699 0678, E-post: max@max.ee

PALK

Ettevõtjad arvestavad survega. Riigipalk annab eeskuju

Ä VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentala@aripaev.ee

Lähitulevikus võib palgasurve kasvada, kommenteeris Swedbanki Balti investeerimiskeskuse analüüsi osakonna juhataja Kristjan Tamla palgastatistikat. Ka ettevõtjad tunnetavad palgasurve tugevnemist.

“Tööhõive on juba jõudnud buumieelsele tasemele, kus suur osa kvalifitseeritud tööjõust on tõenäoliselt töökoha leidnud. Lisaks on viimased signaalid avalikust sektorist viitamas riigitootajate palkade kasvule,” rääkis Tamla.

Tallinna Kaubamaja juhi Raul Puusepa sõnul on nende ettevõtte palgatõusurvest arvestanud ning seda isegi ennetanud. “Me ei taha olla sabbasõrkjad ja faktide konstateerijad,” märkis ta. “Mõistlik on hoolitseda selle eest, et töötajad oleksid vääriliselt tasustatud.”

Puusepa sõnul on olukord nende grupi ettevõtetes erinev ja seetõttu tõstsid nad näiteks oma kingaäris palka juba mullu. “Palgatõus on plaanis näiteks Selveris ja Kaubamajas,” lisas ta.

Puusepp pidas kaubanduses tõenäoliseks palgasurve jätkumist ka järgmisel ja ülejäämisel aastal.

Respo sundi ei tunne. Tartumaa haagistootja Respo Haagised sel aastal palka ei tõstnud ja seda pole ka plaanis teha.

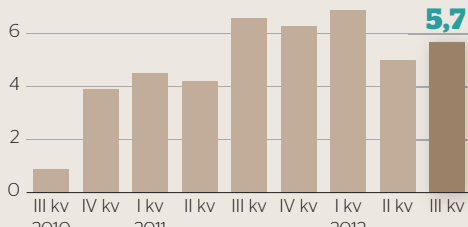
Ettevõtte juhatuse esimees Ain Antons ütles, et kui keegi teeb neil tükki rohkem, siis ta ka teenib rohkem. “Aga tüki- või ajatöö norme me suundenud ei ole. Samuti pole muutunud kontoritöötajate palgatariifid,” lisas ta.

Antons pole palgatõusurvest tunnetanud. “Eks palgamuutus on ka valdkonniti erinev,” tõdes ta. “Peaksin püüdma jälgida, kus valdkonnas on muudatused toimunud ja millest üldine palgatõus on põhjustatud. Aga ütlen ausalt, ei ole olnud

Statistika Palgatõusu näit püsib kõrgel

keskmise brutopalka tõus võrreldes eelmise aasta sama ajaga, protsentides

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

mahti näiteks tööandjate keskliidu viimase palga-uuringuga tutvuda,” tunnistas Antons.

Pärnumaa kasespoonitootja OÜ Valmos plaanib paremate oskustöölise ja operaatorite palka tõsta. “Me ei tõsta oskustöölise palka mitte palgasurve tõttu, vaid oma heade inimeste hoidmi-

seks ja kutseoskuste arendamiseks,” rõhutas Valmose tegevjuht Heiki Vahermets, lisades, et ettevõtte vaatab oma palgapoliitikat praegu ümber. “Kuna Valmos ei langetanud kriisi ajal palka, siis meil palgatõusuks survet ei ole.”

Vahermetsa sõnul on palgasurve taga ilmselt need ettevõtted, kes kriisi ajal 15–20% võrra palku langetasid.

Mureks töötajate hoidmine. CV Keskus teatas, et üha rohkem ettevõtteid on sunnitud palka tõstma, kuna vastasel korral ei ole võimalik enam häid töötajaid kinni hoida, rääkimata uute töötajate värbamisest.

CV Keskuse turundusjuhi Laura Tammeoru sõnul sunnivad suurenenud palgaootus ja tihe konkurents kvalifitseeritud töötajate pärast ettevõtteid oma tegevust kriitiliselt hindama ja vajadusel ümber planeerima. “Firmadele, kes suudavad suurendada oma toote või teenuse lisandväärtust, müüa kallimaid kaupu või teenuseid, ei ole palgakasv eriline probleem. Pigem saavutavad need firmad hoopis konkurentsieelse, kuna kõige oluli-

34%

ettevõtetest kavatseb lähikuudel palka tõsta, selgus CV Keskuse iga-aastasest Eesti tööturu uuringust.

Isikud, kes ei täida kohustusi nõuetekohaselt:

Võlgniku nimi	Seotud isikud
Aalang Invest OÜ	Alexander Fedorov
AL OÜ	Sirje Lilleberg, Indrek Lilleberg, Andres Lilleberg
Aperon Auto OÜ	Taimo Leppik
Arco Ehitus OÜ	Priit Hainoja
Arena 3 OÜ	Kristofer Pruuli
Capital Fruits and Nuts OÜ	Signe Kapsi
Delibalt Production OÜ	Anna Volmer
Esmardi OÜ	Ivan Demtšenko
Futuras OÜ	Dmitri Sovtša
Hiieko Talotekniikka OY	Urmas Hiie
Intercom OÜ	Aleksei Järv
Ishop24 OÜ	Marko Priks
KLG Eesti AS	Alex Kokk, Alar Lõhmus
Marhold Grupp OÜ	Liis Mäli
Marvic Trans OÜ	Marko Vahimets
Merider OÜ	Tago Moldau
Mörgi Tee OÜ	Ellen Peedo
Narova AS	Valeri Mjatsin

Võlgniku nimi	Seotud isikud
Narwa Solutions OÜ	Tanel Mazur, Maarika Heinsalu
Neoprom OÜ	Jaanus Paas
ProGroup Holding OÜ	Jaak Lippmaa, Huang Zheng
Promoter OÜ (www.promoter.ee)	Henri Lindal, Gunnar Viiese
QX Logistics OÜ	Armand Vaalma
Ramantius Grupp OÜ	Kaido Groos
Ransen Grupp OÜ	Janar Kurisoo
Remet-Ehituse OÜ	Aivar Lehtmet, Oliver Akenpää
Riito Ehituse OÜ	Toomas Tromp, Igor Zubets, Erik Liiv
Scandic Timber OÜ	Rain Amor
Silverado Invest OÜ	Marko Mölder
Sirkel Fabrics OÜ	Mati Sirkel
Steel Nail OÜ	Ahto Päid
Sukeldumiskeskus OÜ (www.sukeldumiskeskus.ee)	Helena Ivanova
Tallinna Kaubanduskeskus OÜ	Lesya Luzina
Timberstar OÜ	Rene Ahtamonov
Tofre Haljastus OÜ	Margus Pihlakas
Valior OÜ	Ants Tamm

INKASSO / VÕLAREGISTER / NÕUETE OST / MEELDETULETUSKESKUS / ÕIGUSBÜROO / SÜVAMENETLUS

Julianus Inkasso OÜ • www.julianus.ee
Telefon +372 681 4400 • E-mail: inkasso@julianus.ee • A.Weizenbergi 20, 10150 Tallinn

Julianus
INKASSO

Colonna Capital ostis munitsipaalpolitsei maja

Itaalia päritolu Colonna Capital viis lõpule ärihoone ostutehing, kuhu üks nn ankurrent-nikke Tallinna linn on paigutanud munitsipaalpolitsei ameti.

Pärnu mnt 139c asuvas kahekoruselises ärihoones on 2150 m² rendipinda.

Munitsipaalpolitsei ameti juht Monica Rand ütles, et on uue omanikuga kohtunud, ent praegu on liiga vara võimalikke muutusi prognoosida.

Colonna Kinnisvara juhatuse liikme Marek Ōunamäe sõnul on mupo maja investoritele põnev

nii hoone rentniku kui ka asukoha poolest.

Pärnu mnt 139c hoone endise omaniku Arendator OÜ juhi ja omaniku Ivo Kasaku sõnul ei müüdnud hoonet kinnisasjana, vaid võõrandati Arendatori osad.

“Hoonel on pikaajaline üüri-lepe Tallinna linnaga ehk arendaja jaoks on tegemist “kuiva rahavooga”, ütles tehingut nõustanud Olev Mait Makk Seven Real Estate Advisorsist. “Pärnu maantee frondis asuv kinnisvara on nõutud kaup investorite seas.”

Mis on mis Colonna Kinnisvara

VAHENDAB peamiselt investorite kapitalipaigutusi Eesti kinnisvaraprojektidesse.

PORTFELLIS on üle 20 kinnisvaraprojekti.

VIIMANE suurem ostutehing oli kahe kinnistu ost Tallinna vanalinnas Rataskaevu 2 ja Lai 6.

ARIPAEV.EE

Briti keskpanga juhivalik üllatas

Suurbritannia keskpanga uueks juhiks saab Mark Carney, Kanada keskpanga juht, teatas eile Suurbritannia rahandusminister George Osborne.

Ootamatu ja traditsioone lõh-kuv otsus teeb Carneyst Suurbri-tannia kõige tähtsama n-ö mitte valitud ametniku, kes võtab pan-ga praeguselt juhilt Sir Mervyn Kingilt ohjad üle tuleva aasta juulis, vahendas Financial Times.

Panga juhi ametiaja pikkus on kaheksa aastat.

Carney on praegu G20 riikide finantsstabiilsuse nõukogu juht. Ta on töötanud ligi kümme aastat Goldman Sachs. 2008. aastast juhib ta Kanada keskpanga. Carney on olnud globaalsetele pankadele karmimate regu-latsioonide kehtestamise eest-kõneleja.

ARIPAEV.EE

Rautaruukki koondab

Eestiski tootmist omav Rautaruukki koondab kokku 250 töökohta.

Suurem osa sellest puudu-tab Soomes Raahes asuvat te-rasetehest, seal kaotab töö 200 inimest.

Töökohtade arvu vähenda-mine on üks osa Rautaruukki konkurentsivõime parandami-se projektist, millega tahetakse kokku saada aastaseks säästuks 10 miljonit eurot järgmise aasta kolmandaks kvartaliks.

Eesti ettevõtte Ruukki Pro-ducts Asi käive oli eelmisel aastal 80 miljonit eurot ja kasum 3 miljonit eurot.

Ettevõttes töötas mullu kesk-miselt 130 inimest.

ARIPAEV.EE

sem piiratud ressurss Eestis – kvalifitseeritud töö-jõud – ei ole sellisel juhul enam ettevõtte arengu takistus,” märkis ta.

Suurima töenäosusega ootab palgatõus ees keskmise suurusega ja suurtes ettevõtetes ning valdkonniti ITs, tervishoius ja tootmises.

Riigipalk mõjutab. SEB Panga majandusanalüü-tiku Ruta Arumäe hinnangul kiirendavad avalik-kus sektoris saavutatud palgakokkulepped vei-di keskmise palga kasvu järgmisel aastal. “Samas erasektoris töenäoliselt palga kasv kuigi palju ei kiirene,” lisas ta.

Kui SEB järgmise aasta majanduskasvu prog-noos paika peab, siis palga kasv ei aeglustu. Aru-mäe lisas, et kui aga negatiivsed välismõjud ma-janduskasvu rohkem takerdavad, kui praegune prognoos ette näeb, siis aeglustub ka palga kasv.

Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osa-konna analüütik Pille Mikhelson ennustas järg-mistes kvartalites palkade kasvamisest kolmanda kvartali tempoga. Kasv jätkub valdavalt siseturu-le suunatud valdkondades, lisas ta.

TALLINNA Kaubamaja töötajaid ootab ettevõtte juhi Raul Puusepa sõnul ees palgatõus. FOTO: RAUL MEE

LHV ja Nordea fondid said trahvi. Numbrid valed

RAIVO SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

Finantsinspeksioon karistas 11 000eurose rahatrahviga Nordea Pensions Estoniat ja LHV Varahaldust.

Inspeksiooni teatel sai Nor-dea trahvi, sest panga veebilehel avalikustatud teise ja kolmanda pensionisamba fondide tootluse näitajad ei vastanud 2012. aasta esimeses pooles andmeside teh-nilise rikke tõttu tegelikkusele. Alates 24. augustist on tootluste näitajad veebilehel õiged.

Sama suure trahvi sai ka LHV

Varahaldus, kuna pensionifondi-de valitseja esitas esimesel pool-aastal oma veebilehel valeand-meid ja edastas need andmed ka finantsinspeksioonile.

Nimelt oli LHV Pensionifon-di L portfelli kuuluva LHV Pärsia Lahe Fondi B-osaku keskmiseks soetushinnaks aruandes mär-gitud 0,25 eurot tegeliku 3,84 euro asemel. LHV Pensionifon-di XL portfelli kuuluva LHV Pärsia Lahe Fondi B-osaku keskmiseks soetushinnaks oli märgi-tud 0,27 eurot, õige soetusväärtus oli 4,23 eurot.

LHV Varahalduse juhi Mih-kele Oja sõnul oli tegemist inimli-ku eksimusega, kus ükski klient kahju ei kannatanud.

Oja sõnul võttis varahaldus-firma selle aasta alguses fondi-de administreerimiseks ja riski-juhtimiseks kasutusele uue teh-noloogia, viies varasemad väärt-paberitehingud üle uude süstee-mi. “Antud juhul sai ostutehin-gud üle viidud vigaselt, st soe-tushind oli 15,6466 korda tege-likust madalam. Tegu oli meie inimliku eksimusega,” tunnis-tas Oja.

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) otsib elukeskkonna arendamise rakenduskava meetme “VEEMAJANDUSE INFRASTRUKTUURI ARENDAMINE” neljanda taotlusvooru taotluste hindamiseks

FINANTSEKSPERTI

Eksperti ülesanne on KIKile Euroopa Ühtekuuluvusfondist toetuse saamiseks esita-tud taotluste MFA-le eksperdihinnangu andmine, lähtudes meetme “Veemajanduse infrastruktuuri arendamine” määruse tingimustest ja määruse lisa 2 osas 2 kehtestatud metoodikast, samuti riigiabi ja projekti finantseerimiskava, sh osaliste laenuteeninda-mise suutlikkuse kohta hinnangu andmine (kuni 01.07.2013).

Ekspert on üks hindamiskomisjoni liikmetest, kelle suhtes rakenduvad kõik hindamis-komisjoni liikme õigused, kohustused ja vastutus.

Ekspertdilt nõutakse:

- erialast kõrgharidust (majandus, rahandus, pangandus);
- meetme “Veemajanduse infrastruktuuri arendamine” tingimuste, keskkonnaministri määruse nr 34 ja selle lisade (kehtiv redaktsioon 07.10.2012) tundmist;
- riigiabi reeglite tundmist;
- KOVide ja nende vee-ettevõtete laenuteenindamise võimekuse oskust;
- sõltumatust ja erapooletust taotlusvooru laekuvate taotluste hindamisel.

Eksperti värbamise ja tasustamise põhimõtted:

- eksperdiga sõlmitakse asjakohane leping;
- tööd tasustatakse realselt tehtud töötundide eest.

Sooviavaldus koos elulookirjeldusega palume esitada hiljemalt **21. detsembriks 2012** SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse aadressil Narva mnt 7a, Tallinn 10117 või e-posti aadressile triinu.ert@kik.ee.

Lisainfo: Tõnis Virovere, e-post **tonis.virovere@kik.ee**, tel **627 4184**.

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) otsib elukeskkonna arendamise rakenduskava meetme “VEEMAJANDUSE INFRASTRUKTUURI ARENDAMINE” neljanda taotlusvooru taotluste hindamiseks

EKSPERTI

Eksperti ülesanne on KIKile Euroopa Ühtekuuluvusfondist toetuse saamiseks esitatud taotluste teostatavusuringute kohta eksperdihinnangu andmine, lähtudes meetme “Vee-majanduse infrastruktuuri arendamine” määruse tingimustest ja määruse lisa 2 osas 1 keh-testatud metoodikast (kuni nelja kuu jooksul taotluste esitamise tähtajast 25. jaanuaril 2012).

Ekspert on üks hindamiskomisjoni liikmetest, kelle suhtes rakenduvad kõik hindamiskomis-joni liikme õigused, kohustused ja vastutus.

Ekspertdilt nõutakse:

- kõrgemat tehnilist haridust (soovitatavalt veemajandusinsener);
- Eestis levinud veevarustus- ja kanalisatsioonitehnoloogiate tundmist ning sellealase nõustamiskogemuse olemasolu viimase viie aasta jooksul;
- ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemi opereerimise alase nõustamiskogemuse ole-masolu;
- ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava koostamise ja/või sellealase nõustamis-kogemuse olemasolu;
- asjakohaste Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide kasutamise kogemust;
- meetme “Veemajanduse infrastruktuuri arendamine” tingimuste, keskkonnaministri määruse nr 34 ja selle lisade (kehtiv redaktsioon 07.10.2012) tundmist;
- sõltumatust ja erapooletust taotlusvooru laekuvate taotluste hindamisel.

Eksperti värbamise ja tasustamise põhimõtted:

- eksperdiga sõlmitakse asjakohane leping;
- tööd tasustatakse realselt tehtud töötundide eest.

Sooviavaldus koos elulookirjeldusega (sh referentsid tehtud eksperdihinnangutele)esi-tada hiljemalt **21. detsembriks 2012** SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse aadressil Narva mnt 7a, Tallinn 10117 või e-posti aadressile triinu.ert@kik.ee.

Lisainfo: Tiina Noormaa, e-post **tiina.noormaa@kik.ee**, tel **627 4121**.

HANKEVAIDLUS

Mäng ühte väravasse?

Parteide rahastamise infosüsteemi hange tekitab kahtlusi

KADRI JAKOBSON
kadri.jakobson@aripaev.ee

Erakondade rahastamise järelvalve omisjoni riigihange, mis peaks erakondade rahastamist läbipaistvaks ja lihtsamaks muutma, tekitab küsimusi.

Lisaks hindamiskriteeriumite subjektiivsusele kahtlustab hankest osa võtnud Inversion Software OÜ omanik Urmas Järve, et hankeplatvormi väljatöötaja ja hanke võitja on omavahel seotud.

Komisjon kuulutas riigihanke veebipõhise infosüsteemi ostmiseks välja selle aasta septembri lõpus. Hanke eesmärk on valmistada hankijale töökindel veebipõhine infosüsteem valimistel osalevate isikute valimiskampaaniate rahastamise ja erakondade tulude laekumise aruannete esitamiseks ja kontrolliks.

Hanke eeldatav maksumus oli 79 000 eurot. Infosüsteem peaks valmis olema 2013. aasta mai lõpuks.

Hanke läbiviimine ja etapid tulid kõne alla ko-

„Sellest protsessist jäi paha maitse suhu küll, halvem kui tükk aega kogitud.“

riigihankes osalenud Inversion Software OÜ omanik Urmas Järve

misjoni koosolekul septembris. Oktoobri lõpus kuulutas komisjon hanke võitjaks OÜ Mekaia.

Mekaia OÜ kodulehe järgi arendab firma veebilehti ja veebipõhist tarkvara Drupali platvormil. Nende klientide hulka kuuluvad näiteks riigi infosüsteemi amet, Registrate ja Infosüsteemide Keskus, Tartu Ülikool ja Credit24. Mekaia kuulub Velvet Creative Alliance Gruppi.

Vangerdused omanikeringis. Kahtlust äratas aga tõsiasi, et samasse gruppi kuulub ka tellitava infosüsteemi lähteülesande väljatöötaja Velvet DP. Mõlemal firmal oli kuni hanke korraldamiseni ka üks ja sama omanik – Velvet OÜ –, ent tänavu 14. augustil väljus firma Mekaia omanikeringist.

Hankes osalenud ja hanke vaidlustanud Inversion Software OÜ omanik Urmas Järve ütles, et hange ja selle läbiviimine tekitasid hulga küsimusi, sest riigihangete seaduse järgi võib hankija kõrvaldada hankemenetlustest pakkujat, kelle pakumuse koostamisega on seotud sama riigihanke hankedokumentide koostamisel osalenud või muul viisil hankijaga seotud isik. Hanke koostamise juures “kaudselt” osalenud firmal on mõistagi teiste ees eelis.

Järve sõnul on aga viidatud riigihangete sea-

duse paragrahvi rikkumist ilma tõenditeta. “Mekaia suutis pakkuda teiste pakumuste keskmisest pea 20% odavamalt hinda ja tänu sellele võita isegi nii, et nad meeskonna kvalifikatsiooni pealt ühtegi punkti ei saanud. Läbipaistva ja ausana see antud kontekstis ei paista,” ütles Järve.

Sujuvalt muutuvad tingimused. Järve firma vaidlustaski hanke, tuues põhjuseks segase, üheselt mittemõistetava ja ebaobjektive hindamis- metoodika. Näiteks polnud võimalik aru saada, kuidas mõista lauset “meeskond on selgelt suure kogemusega, tööd on sarnased hanke esemega ja korrektsed” või “ajakava on põhjalik, lisatud on hästi arusaadavad kirjeldused ja selle ajakava on prognoositavalt võimalik saavutada parim lõpptulemus”.

Sama kummaline on Järve sõnul see, et kui algsest nõuti pakkujalt teise, samas rahalises suurusjärgus ehk 79 000 eurose töö tegemist, selgus pakumuste hindamise protokollist, et kui hankija hakkas hindama pakumusi, täpsemalt projektimeeskonna kogemust ehk sarnastes projektides osalemise arvu, oli järsku sarnase projekti hinnamääraks saanud 30 000 eurot.

“Miks valiti esmapilgul täiesti suvaline num-

RIIGIHANKES osalenud Urmas Järve sõnul ei saa tõendeid omamata küll rikkumisi tõestada, ent selgelt pole tegu läbipaistva ja ausa hankega. Avalikus sektoris peaks aga ka näiliselt kõik korras olema, juriidilisest korrektsusest ei piisa.

FOTO: VEIKO TÖKMAN

Hiieko vahetas suuromanikku. Põhjuseks kahjum

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Ventilatsioonisüsteemide paigaldaja ASI Hiieko enamusosaluse omandas ettevõtte juhatuse liikme Rain Kalamehe firma Realty OÜ. Omanikuvahetusega loodab Hiieko järgmisel aastal kasumisse jõuda.

“Andsin tegevjuhtkonnale võimaluse nüüd asjas osaleda,” kommenteeris 51,6% suuruse osaluse müüki Hiieko endine suuromanik ja juhatuse liige Urmas Hiie.

Viimastel aastatel ei ole Hiie-

Mis on mis AS Hiieko

LOODUD 1994. aastal **PROJEKTEERIB, PAIGALDAB JA HOOLDAB** ehituslikke tehnosüsteeme ja automaatikat. **ALUSTAS** keskustolmuime- mis- ja ventilatsioonisüsteemide paigaldusega. **MÜÜGITULU** 2011. aastal 3,3 mln eurot **TÖÖTAJAJAID** mullu 60, nende töötasu kokku 1,3 mln eurot

FOTO: LIIS TREIMANN POSTIMEES/SCANPIX

kol just kõige paremini läinud. Mõõdunud aastal oli ettevõtte kahjum 813 409 eurot ning üle-eelmisel aastal 465 311 eurot. Müügitulu vähenes eelmisel aastal võrreldes aasta varasemaga 35%.

Hiie tõdes, et halbadel tulemustel oli müügiotsusele mõju. “See on meie sisemise renoveerimise üks osa – motiveerida meeskonda tööle ka kehvemates majandustingimustes,” tõdes ta. Siiski avaldas Hiie lootust, et uus omanik viib ettevõtte kasumisse, ja seda ehk juba järgmisel

aastal. Sama kinnitas ka Hiieko uus suuromanik Rain Kalamees. Kalamehe sõnul on järgmisel aastal kasumisse jõudmiseks väl- ja töötatud tegevusplaan. Uutele turgudele pole samas plaani minna.

Suuromanikust saab ka ainuomanik? Küsimusele, kas Hiie ei karda, et ühel päeval võib Kalamees ka ülejäänud osalust endale tahta, vastas senine suuromanik, et nad ei ole seda arutanud, aga kõik on võimalik. “Praegu läheb minu energia põhiliselt

ikkagi ventilatsiooniseadmeid ja -tarvikuid tootva ETS Nord ASI vedamise peale. On selge, et sellised projektifirmad nõuavad, et omanik oleks iga päev ikkagi juhtkonnas. Kaugelt ei ole võimalik seda asja juhtida,” tõdes ta.

Kalamees ei välistanud võimalust, et omandab kunagi ka ülejäänud osa firmast. “Miski pole võimatu, kunagi ei tea. Urmas Hiie on meie meeskonna liige ja igapäevaselt toetab ja tugutsseb,” märkis ta.

Osaluse müümist ettevõtjad ei kommenteerinud.

Ä Kommenteaar
Hankel juures halb lõhn

URMAS JÄRVE,
Inversion Software OÜ omanik

Avalik sektor peaks lähtuma põhimõttest, et asjad ei pea mitte ainult olema, vaid ka näima ausad. Hankemenetluses on juriidiliselt kõik korras, aga paha lõhna ja küsitavusi on omajagu.

Tõendeid omamata ei saa väita, et tegemist oleks suunatud hankega, aga arvestades algseid hindamiskriteeriume, osapoolte seotust ja küsitavusi kvalifitseerituse üle, jäi sellest protsessist paha maitse suhu, halvem kui tükk aega kogetud.

Kui probleemide väljatoomisele vastatakse, et sa kujutad asja ette, ent vaidlustuse esitamise puhul pingutatakse kiirete parandustega, tekib küsimus, miks peaks pakkuja aega kulutama “seinaga vestluse pidamisele”, selmet algatada vaidprotsess sellega kaasnevate kulude, ajalise viivituse ja muuga.

Kui hankija keeldub läbipaistmatute ja subjektiivsete hindamiskriteeriumide parandamisest ja tegutseb vaid sundolukorras pärast õigusliku vaidemenetluse algatamist, kahjustab see paratamatult nii hankija kui ka riigi mainet ja usaldusväärsust.

Ä Mis on mis
Mekaia OÜ

Veebipõhise infosüsteemi hanke võitja
TEGEVUSALA: arendab veebilehti ja veebipõhist tarkvara
OSANIKUD: Mekaia OÜ, Erkki Markus, Rene Lasseron, Meelis Vill, Ardi Hundt, Kait Todesk, Merle Randlepp
KUNI 14. AUGUSTINI 2012 oli ettevõtte omanik Velvet OÜ
2011. AASTA KÄIVE üle 293 000 euro, kasum üle 15 000 euro

Velvet DP

Infosüsteemide lähteülesande väljatöötaja
TEGEVUSALA: interneti kodulehtede tootmine, disain
OSANIKUD: Velvet OÜ ja Digital Paper (Pärtel Vurma)
2011. AASTA KÄIVE üle 489 000 euro, kasum 16 700 euro

Velvet OÜ

Kuni tänavu 14. augustini Mekaia OÜ ja Velvet DP omanik
TEGEVUSALA: visuaalne kommunikatsioon
OSANIKUD: Seitse Põialpoisi (Mario Lankots, Aivo Kallas, Janno Siimar), Altex Marketing (Andri Viiland, Birgit Naur, Tõnis Hinnosaar, Robin Joseph Gurney, Ilmar Kästik, Velvet OÜ ja Peeter Marvet), DigitalPaper (Pärtel Vurma), Tangomango (Katriin ja Markko Karu)
2011. AASTA MÜÜGITULU üle 1,2 miljoni euro, kasum üle 37 000 euro

ber, mis erineb algsest hinnangust 2,6 korda?” küsis Järve. “Tekib kahtlus, kas järsku ei oleks Mekaia suurema numbri nõudeks kasutamisel üldse pakkujaks kvalifitseerunudki?”

Riigikogu kantsleli haldusteenistuse peaspetsialist Anneli Piisalu kinnitas, et komisjon kontrollis Mekaia ja Velvet DP seoseid ja inimesi, kes oleksid osalenud infosüsteemi lähteülesande koostamisel ja samas ka võitjafirmas, kuid neid ei leitud.

Piisalu möönis, et esialgu ei pidanud komisjon vajalikuks hankedokumente muuta, sest nende sõnastus oli praktikas laialt levinud väärtuspunktide metoodika ning peale Inversion Software OÜ ei näinud ükski ülejäänust 13 osalenust selles probleemi.

Siiski otsustati Piisalu sõnul pärast lisaanalüüsi ja kaalumist väärtuspunktide metoodikat muuta, et objektiivne mõõdetavus oleks selgem. Ta kinnitas, et hanke esemega sarnase projekti maksumuseks määrati vähemalt 30 000 eurot.

“Tõepoolest, edukaim pakkumus ei saanud meeskonnaliikmete kvalifikatsiooni ja kogemuse kriteeriumi alusel ühtki lisaväärtuspunkti, ent samal ajal nõuti mõlema meeskonnaliikme kaheaastast töökogemust ja mõlema osalemist vähemalt

kahes hanke esemega sarnases projektis. Samas vastasid Mekaia meeskonnaliikmed esitatud CV-de põhjal kvalifitseerimismõõtetele,” ütles Piisalu.

Teed läksid ammu lahku. Mekaia OÜ tegevjuht Merle Randlepp ütles, et Velvet OÜga läksid nende teed lahku juba poolteist aastat tagasi, kuid asi sai ametlikuks alles pool aastat tagasi. “Asume mõlemad suures viiekorruselises majas, kuid ühisprojekte on meil imevähe,” ütles ta.

Randlepp lisas, et nagu suurte riigihangetega ikka, võivad tekkida küsitavused, kuid need tulebki selgeks rääkida. “Minu süda on puhas. Mingit kokkumängu polnud,” kinnitas ta.

“Velvet OÜ ja Velvet DP on igapäevatöös rohkem seotud, Mekaia oli kunagi meie grupi liige, kuid osalused olid väga väikesed ja realselt koostööd me ei teinud,” selgitas Velvet DP juht ning Velvet OÜ väikeosanik Pärtel Vurma. “Selle aasta suvel koostöö lõppes. Velvet DP tegi hanke puhul kujunduse ja aitasime välja mõelda tehnilise pool funktsionaalsust ehk kuidas see toimida võiks, kuid mingisugust eelist Mekaia jaoks ei olnud,” selgitas Vurma.

Ta lisas, et ehkki Mekaia kuulub samuti Velveti gruppi, tegutsevad firmad eri valdkondades.

Uuring: Eesti majandus euroala üks tervematest

Eesti, Luksemburgi ja Saksa-majandus on euroalal kõige parema tervise juures, parimad reformijad on aga viimase aasta jooksul olnud Kreeka ja Iirimaa. Nii selgus Hamburgi Berenberg Banki ja Brüsseli mõttekoja Lisbon Councili eile avaldatud uuringust.

Raport reastab 17 euroala riiki majanduse n-õ tervisliku seisundi ja kohanemisprotsessi jär-

gi. Kahe kriteeriumi puhul võib aga järjestus suuresti erineda. Näiteks on Kreeka küll oma majanduse tervise hinnangus viimasel kohal, kuid jõupingutustelt probleemid lahendada edestab Kreeka kõiki teisi euroala riike.

Eesti on ka kiire kohaneja. Kreeka järel on tänavused kiiremad kohanejad ja reformi-

jad Iirimaa, Eesti, Hispaania ja Portugal.

Enim on oma majanduse reformimisel maha jäänud Prantsusmaa. “Prantsusmaa on ainus suur Euroopa majandusruum, kus on tõsised terviseprobleemid, ent probleemide ravimisega ollakse alles algusjärgus,” tsiteeris agentuur Bloomberg uuringut “2012 Euro Plus Monitor”.

ARIPAEV.EE

Fazeri juht lahkub

Fazer Eesti Asi juhina tänavu oktoobris tööd alustanud Helle Kirs-Toiger lahkub ametist.

“Lahkun väga isiklikel põhjustel,” ütles Kirs-Toiger ettevõtte pressiteates.

Fazer Eesti juhi kohuseid täidab uue juhi ametisse määramiseni Fazer Bakeries & Confectionery tegevjuht Gunita Kiesnere.

Helle Kirs-Toiger juhtis kuni tänavu kevadeni Statoili jaemüügifirmat Eestis.

ARIPAEV.EE

ETTEVÕTLUS

Margus Linnamäe korraldab oma äri ümber

Margus Linnamäe OÜ MM Grupp korraldab ümber oma äritegevuse, mille tulemusena hakkab kontserni kuuluma kaks *holding*-tüüpi tütaretevõtet – aktsiaseltsid Magnum ja UP Invest.

“Restruktureerimise eesmärk on luua selgem struktuur, mis aitab kaasa eri valdkondade edukaks arendamiseks,” ütles Linnamäe. Baltimaades ja Soomes tegutsev Magnum müüb humanravimeid, veterinaarravimeid ja hambaravitooteid.

ELEKTER

Elektrilevi ja Ericsson paigaldavad arvesteid

Võrguettevõtja Elektrilevi alustas koos Ericsson Eestiga pilootprojekti, mille käigus paigaldatakse üle Eesti Elektrilevi võrgus novembrist jaanuarini 5700 kaugloetavat arvestit.

“Et arvestite paigaldus nelja järgmise aasta jooksul ladusalt sujuks, testime esmalt paigaldust eri tüüpi võrgus ja tarbimiskohtades, Selle pinnalt hindame tehnika toimivust erinevates oludes” selgitas Elektrilevi kauglugemise programmi juht Mait Rahi.

METROSERT

AS Metrosert on riigile kuuluv äriühing, mis tegeleb mõõtevahendite kalibreerimise ja taatlemise, metroloogiaalase koolituse, juhtimissüsteemide ja toodete sertifitseerimisega, väärismetalltoodete nimemärgiste registri pidamise ja väärismetalltoodete proovi töendamise. AS Metrosert täidab Eesti metroloogia keskasutuse funktsioone, hoiab ja arendab riigietalone.

Seoses juhatuse liikme volituste lõppemisega võtab AS Metrosert konkursi korras tööle

juhataja (juhatuse liikme),

kelle ülesanne on ettevõtte igapäevase põhitegevuse juhtimine, tulemusliku toimimise tagamine ning pikaajalise visiooni kujundamine ja sihipärane elluviimine.

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus (soovitavalt tehniline või majandusala);
- vähemalt kolmeaastane organisatsiooni või suure struktuuriüksuse eduka juhtimise kogemus;
- rahvusvahelise koostöö kogemus;
- hea eesti, vene ja inglise keele oskus (eesti keel vähemalt tasemel C1, inglise ja vene keel vähemalt tasemel B2);
- võime iseseisvalt otsustada ja sihipäraselt tegutseda ning olla eestvedaja;
- ausus, korrektsus, usaldusväärsus, laitmatu reputatsioon;
- väga hea suhtlemis-, eneseväljendus- ja läbirääkimisoskus, võime leida kiirelt probleemidele lahendusi.

Kasuks tuleb:

- töökogemus äriühingu tegevusvaldkonnas või selle valdkonna hea tundmine;
- laiapõhjalised teadmised ettevõtte tegevusvaldkonnast ja seda reguleerivatest õigusaktidest.

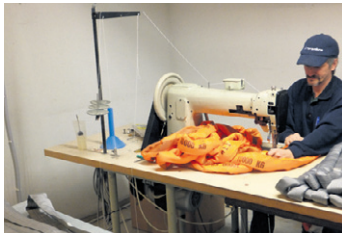
Sooviavaldus, elulookirjeldus ja essee (1–2 lk) teemal “Metroloogia areng Eestis ettevõtluse konkurentsivõime tõstmiseks aastatel 2012–2020” edastada hiljemalt **18. detsembriks 2012** aadressil **cv@mkm.ee** või majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi personaliosakonda (Harju 11, Tallinn, 15072), märgusõna **“Metrosert”**.

Lisainfo: Ago Pelisaar (nõukogu esimees, ago.pelisaar@mkm.ee) või tel 625 6323, MKMi personaliosakond.

www.haklift.ee

TOODAME EESTIS LINT-TROPPE JA NÜÜDSEST KA TÕSTEVÖÖSID. VÕIMALIK TELLIDA ALATES 1T KUNI 20T. SAADAVAL ERIPIKKUSED!

Nüüd kohapeal olemas lai valik keerduvatuid terastrosse mõõdus 4–22 mm!

Tallinnas: Artelli 8, tel 656 7018, 52 11 794, faks 656 7617, info@haklift.ee

Tartus: Tähe 127, tel 736 7149, 50 66 421, faks 735 6083, tartu@haklift.ee

LUGEMISVARA

Lõpuks ometi korralik logistikaraamat. Ilmus eestikeelne “Logistika ja tarneahela juhtimine”

MARILIIS PINN
kaasautor

Ain Kiisler on Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor ja EASI abiga kaante vahele saanud põhjaliku eestikeelse käsitluse logistika ja tarneahela juhtimisest. Raamat katab kõiki olulisemaid valdkondi, nagu väärtuse lisamine, klienditeenindus, logistika kogukulud, aeg ja IT logistikas, transport, laodused, varude haldamine ja hankimine.

Raamatust selgub, kui tähtsat ja strateegilist rolli mängib logistika ja tarneahela juhtimine ettevõtete konkurentsivõimekuse mõjutajana, samuti saab detailse ülevaate valdkonna tähtsamatest juhtimis põhimõtetest.

Õppematerjal jõudis raamatusse. Kiisleri sõnul kulub käsikirja kirjutamiseks poolteist aastat. “Suur osa raamatust põhineb logistika õppekursuste materjalidel, mida olen täiendanud. Aga eneseharimist ja asjade selge mõtlemist oli üksjagu,” rääkis Kiisler.

Eks igal autoril ja raamatul on oma eesmärk ja lähenemisviis, tõdes Kiisler. “Selle raamatu puhul oli eesmärk anda võimalikult kõikehõlmav ülevaade logistika ja tarneahela juhtimise olemusest,” sel-

1,5

aastat kulub Ain Kiisleril käsikirja kirjutamiseks ja logistikaraamatu kokkupanekuks.

gitas ta, kuid lisas samas, et selline lähenemisviis ei võimalda väga sügavat ja põhjalikku allvaldkondade käsitlust.

“Logistika ja tarneahela juhtimine on äärmiselt laiaulatuslik ning kiiresti arenev ja muutuv valdkond, nii et mida rohkem sellealast eestikeelset erialakirjandust on, seda parem,” on autor veendunud.

Mõeldud laiale huviliste ringile. Raamatu välja andnud Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor rektor Krista Tuulik leiab, et turul puudus seni teemat nii põhjalikult käsitlev teos ja see on kasulik lugemisvara nii tudengitele kui ka juba tegutsevatele tarneahela juhtidele. “Iseõppijad kindlasti leiavad siit oma teadmiste kinnitust ja kõrgkoolid tellivad raamatut õpikuteks,” ütles Tuulik.

Eesti Logistikaklastri arendusjuht, Sensei OÜ ja Trans Estonia OÜ juht Illimar Paul leiab siiski, et kuna Ain Kiisleri raamatus tarneahelate juhtimisele sisuliselt ei keskenduta, on pealkiri mõnevõrra eksitav. “Tegemist on siiski logistikaraamatuga,” lisas ta.

Paul näeb, et Eestis on ruumi kvaliteetsele teemakohasele kirjandusele. “Ainus arvestatav eestikeelne alternatiiv sellele väljaandele on praegu Äripäeva “Logistika käsiraamat”, mis on kõrge hinna tõttu siiski laiale lugejaskonnale kättesaamatu. Loodetavasti arvatakse ka Äripäeva “Logistika käsiraamat”, ja miks mitte kõik Äripäeva käsiraama-

tud, riigi poolt alates tulevast aastast kirjastatavate ja tasuta kättesaadavaks muudetavate e-raamatute hulka,” lisas ta.

Aitab näha tarneahela tähtsust. Pauli sõnul on tarneahela juhtimise uusimate trendide ning parimate praktikatega kursisolekuks hädavajalik lugeda välismaist kirjandust ja erialajakirjandust.

Eesti ettevõtted ei tähtsusta tarneahelat piisavalt, selgub äsja ilmunud käsiraamatust. Kiisler refereerib selles 2007. aastal Läänemere riikide ettevõtjate hulgas läbi viidud rahvusvahelise logistikauuringu (“LogOnBaltic”) tulemusi, kus uuriti ka Eesti ettevõtete logistikategvust. “Selle tulemuste järgi hinnati Eesti ettevõtetes logistika/tarneahela juhtimise strateegilist tähtsust tippjuhtkonna prioriteedina ning ettevõtte kasumlikkuse, klienditeeninduse taseme ja konkurentsivõime mõjutajana üllatavalt madalalt, 2–3 korda madalamalt kui enamikus teiste riikide uuringus osalenud ettevõtetes,” ütles Kiisler. “Suure tõenäosusega on järgnenud masuaeg, logistikahariduse areng ning töötajate erialase kompetentsi kasv, seda olukorda parandanud, kuid arenguruumi on kindlasti küllaga.”

Tarneahelat näeb konkurentsivõime alusena tööpoolest vähem Eesti ettevõtteid, kui peaks, nentis ka Paul. “Loodetavasti aitab olukorda parandada tarneahelate juhtimise magistriõppe käivitamine Eestis sellest sügisest,” lisas ta.

ÕPPEJÕUD ja logistika-konsultant Ain Kiisler tegi ära tänuväärse töö: koondas raamatuks 186 ettevõtte kogemused ja analüüsis neid. FOTO:

VEIKO TÖKMAN

„Vaid 27% Eesti ettevõtetest leiab, et nende kasumlikkus sõltub peamiselt logistikast, maailmas arvab nii 77% firmadest.

2007. aastal korraldatud rahvusvaheline logistikauuring

Ä Kommenteer Vajalik lugemine tarneahela juhile

ANDRUS NILISK
Estover OU tarneahela juht

Logistaalast kirjandust on päris palju, näiteks Äripäeva Logistika kuukiri. Ka on selletemalised koolitused päris head. Kindlasti on hea üks logistika ja tarneahela tervikpilti kajastav raamat, sest seni on kajastatud teema üksikuid lõike. See võiks tarnahela juhtidel läbi loetud olla küll. Ma ise ka loeks seda hea meelega. Tarneahel

hõlmab ju kogu pilti. Sa võid üksikuid lõike efektiivistada, aga kui tervikpilti ei näe, siis tulemust tegelikult ei tule.

Ka ostujuhid ootavad oma raamatut

RIMMA PORR
Uponori tarneahela juht

Päris palju on koolitusi tarneahela vallas, kuid näiteks ostujuhtidele ei pakuta midagi. Sellest on turul puudus. Ise ammutan infot vanematelt kolleegidelt ja toetun oma tehni-

Ä Tasub teada Huvitavaid leide raamatust

ANNAB ÜLEVAATE logistika ajaloost ja arengust. Samas on välja toodud ka uuemad trendid, sest stabiilsele arengule rajatud tarneahela mudel ei toimi enam ja pidevate muutuste tõttu tuleb seda kohandada. Kui varem mängisid edus rolli suurus, rollide selgus, spetsialiseerumine ja kontroll, siis nüüd on olulised kiirus, paindlikkus, integratsioon ja innovatsioon. Raamatu suur pluss on see, et tegu on Eesti oludele tugineva raamatuga, mis on kirjutatud 186 kohaliku ettevõtete kogemust uurides ja analüüsides.

AUTOR SOOVITAB, et Eesti ettevõtted võiksid rohkem mõelda efektiivse tarneahela eeliste kasutamisele. Näiteks vaid 27% Eesti ettevõtetest leiab, et nende kasumlikkus sõltub peamiselt logistikast, maailmas arvab nii 77% firmadest. Kui maailmas näeb 88% ettevõtetest kõrge klienditeeninduse taga head logistikat, siis Eestis vaid 44% jne.

KOHALIK ERIPÄRA on see, et Eesti tootjate logistikakulud on Läänemere piirkonna ühed suuremad, eelkõige säilituskulude tõttu, samas kaubandusettevõtete kulud on ühed väiksemad ja seda väikeste laokulude tõttu.

Ä Pane tähele Raamat rõhutab IT rolli tarneahelas

infotehnoloogia mõju tegevuse parandamisele, %

Kohaletoimetamine	16–18
Varude vähenemine	25–60
Tellimustsükli aeg	30–50
Prognoosimise täpsus	25–80
Üldine tootlus	10–16
Tarneahela kulud	25–50
Tarnevõime	20–30
Ressursside kasutamise tõhusus	20–30

Riikide logistika suutlikkuse indeks 2010

1. SAKSAMAA
2. Singapuri
3. Rootsi
43. Eesti

Edukamad tarneahelad

1. APPLE
2. Dell
3. Procter & Gamble

ka kõrgkooli haridusele. Ka Äripäeva logistikaväljaanne on väga informatiivne.

Eesti keeles seni sel teemal vähe lugeda

OTT BAUMAN
Oniar OU tarneahela juht

Otsisin kunagi sellist raamatut. Teemat on vähe eesti keeles käsitletud, samas on see huvitav ala. Oma teadmised olen põhiliselt ammutanud internetist ja selleteemalisest lääne kirjandusest.

NOVAFOREST

Novaforest OÜ
Betooni 11 D
Tel 513 5468, 511 5778

Veoautode remondi teenused
www.novaforest.ee

PALK

Veondus- ja laondussektoris palk kahaneb

Veondus- ja laondussektor oli statistikaameti andmetel ainus tegevusala, kus kolmandas kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga keskmine brutokuupalk langes: keskmine brutokuupalk oli 807,91 eurot, mida on 0,9% vähem kui aasta tagasi. Erinevalt brutokuupalgast on sektori keskmine brutotunnipalk siiski tõusnud 3,1% võrreldes 2011. aasta kolmanda kvartaliga, ulatudes 4,71 euron. Keskmine brutokuupalk oli 2012. aasta kolmandas kvartalis 855 eurot ja brutotunnipalk 5,21 eurot.

SIDETEENUS

Jõulud toovad Eestisse 1000 pakki päevas

Eesti Posti teatel on jõulupakkide saatmine alanud ja välismaalt jõuab Eestisse iga päev ligi tuhat aastalõpusaadetist. Enim pakke tuleb Saksamaalt, USAst, Soomest, Hiinast, Prantsusmaalt ja Venemaalt. Populaarsed tooted on voodipesu, ülerõivad, raamatud, plaadid. Huvitavamate saadetiste hulgas oli möödunud nädalal liumägi ning saadetud on ka sõudepaate ja mootorrattaid.

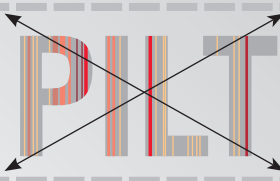
LEMMIKUD

logistikauudised.ee loetuimad uudised

Kes on Eesti edukaimad ekspedeerimisfirmad? Äripäev reastas 105 ekspedeerimis- ja agenteerimisfirmat.

Autovedajate konverentsi esinejate nimekiri täienes. Järgmise aasta prognoosi koostamisega kimpus veofirmade juhtide palvel lisati autovedajate aastakonverentsi programmi Kristjan Lepiku ettekanne olulisematest majandustrendidest.

Eesti Energia: meil on võimalik toota nõuetele vastavat diislikütust. „Eesti Energia viimase nelja aasta uuringud kinnitavad, et põlevkiviõlist saab toota Euro5 nõuetele vastavat diislikütust,” kinnitas Eesti Energia kütuste valdkonna teadus- ja arendustegevuse osakonna juhataja Indrek Aarna.

**Logistikarubriigi
standardreklaam
42x57 mm
hinnaga 30 €**

Reklaami tellimine:
Irina Altin-Smirnov
irina.altin-smirnov@aripaev.ee
Tel 667 0069, faks 667 0200

ML-TRANSPORT

**Osakoormate vedu
tagaluukautodega
TALLINN-
HELSINKI-TALLINN**

Enne kl 12 tellitud veos
järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

CERTEX
Töste- ja koormakinnitusvahendid

**KOORMAKINNITUS-
VAHENDID**
tootmine ja müük
lindid ja ketid

Tel: 6062 599
Fax: 6062 499
info@certex.ee
www.certex.ee

CERTEX Eesti OÜ
Peterburi tee 47
Tallinn 11415

reklaam

aeg, koht	nimetus (kellele)	kursuse temaatika	hind	kontaktandmed
-----------	-------------------	-------------------	------	---------------

Teisipäeval, 04.12.2012 kell 10 Tallinnas Clarion Hotel Euroopa konverentsikeskuses	OLULISED MAKSUMUUDATUSED 2012. JA 2013. AASTAL	• Maksumuudatused, mis kehtisid 2012 ja hakkavad kehtima 2013. • Põhjalikult tulumaksu- ja käibemaksuseaduse muudatustest. • Muudatused erisoodustuste maksustamisel (seotud isikud, kontsernisisesed erisoodustused, koolitus, töölähetus jne).	109 € + km	Tallinna Konverentsid, tel 661 9500, info@tallinnakonverentsid.ee, www.tallinnakonverentsid.ee
Teisipäeval, 04.12.2012 kell 10 Tallinnas Sokos Hotel Viru konverentsikeskuses	LUUBI ALL: MAJANDUSAASTA ARUANDE KOOSTAMINE	Ootame koolitusele kõiki finantstöötajaid, raamatupidajaid ja juhte. Käime põgusalt üle seadusemuudatused ja keskendume aastaaruandluse puhul tekkida võivatele küsimustele. Vaatame, mida pidada silmas 2012. aasta majandusaruande koostamisel, ning toome välja asjaolud, mis on 2011. aastaga võrreldes muutunud.	109 € + km	Tallinna Konverentsid, tel 661 9500, info@tallinnakonverentsid.ee, www.tallinnakonverentsid.ee
Teisipäeval, 11.12.2012 kell 10 Pärnus Strand SPA & Konverentsihotellis	OLULISED MAKSUMUUDATUSED 2012. JA 2013. AASTAL	• Maksumuudatused, mis kehtisid 2012 ja hakkavad kehtima 2013. • Põhjalikult tulumaksu- ja käibemaksuseaduse muudatustest. • Muudatused erisoodustuste maksustamisel (seotud isikud, kontsernisisesed erisoodustused, koolitus, töölähetus jne).	109 € + km	Tallinna Konverentsid, tel 661 9500, info@tallinnakonverentsid.ee, www.tallinnakonverentsid.ee

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus (m²)	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutus-kohti	soodustused	lisainfo
TÄHETORNI HOTELL *** Tähetorni 16, 11625 Tallinn tel 677 9100 / 110 faks 677 9096 tahetorn@neti.ee www.thotell.ee	konverentsisaal, 80 m², sisaldab tasuta 9 m² lisaruumi; koolitusruum Sviit, 70 m², sisaldab tasuta 19 m² lisaruumi; võimalus kohandada väiksemaid (35 m²) seminariruumi olenevalt soovist ja inimeste arvust	50 6 50 16	kokkuleppel, teeme Sulle sobiva hinna	wifi, TV, VHS-/DVD-mängija, CD-mängija, ekraan, grafoprojektor, pabertahvel, paberid, markerid	dataprojektor, paljundus, toitlustamine, kohvipausid	80+	kokkuleppel, püsikliendisoodustus koolitusruumile, koolitusel osalejatele majutus 40% odavam	Asume kesklinnast 9 km kaugusel Nõmmel. Väga head parkimisvõimalused, ühistransport bussiga nr 10, 20, looduskaunis ümbrus, meid ümbritsevad terviserajad ja Nõmme seikluspark koos basseinidega. Hotellis on <i>à la carte</i> restoran, kus saab korraldada ka tähtpäevi, pidustusi ja ärilõunaid. Hotellis on hubane baar ja saun. Küsi kindlasti hinnapakumist! Leiame koos Sinuga sobiva lahenduse!
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru, 95 m² Oru 1, 60 m² Oru 2, 15 m²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases <i>à la carte</i> restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi
ESTONIA MEDICAL SPA HOTELL A. H. Tammsaare 4a Pärnu tel 447 6905 faks 447 6901 sales@spaestonia.ee www.spaestonia.ee	Rohelise maja seminariruumid Jakobsoni II korru- sel, 80 m²: seminaristiilis diplomaadistiilis teatristiilis Brackmanni klubiruum IV korrusel, 30 m² Pargi maja seminariruumid: Waldhof, V korrusel 80 m² Steiner, VI korrusel, 50 m²	 30 25 40 15 40 35	 19 €/tund, 102 €/päev 13 €/tund, 70 €/päev 19 €/tund, 102 €/päev 16 €/tund, 70 €/päev	dataprojektor, grafoprojektor, videomakk, televiisor, pabertahvel, interneti püsühendus, wifi pabertahvel, televiisor, interneti püsühendus, wifi dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, televiisor, interneti püsühendus, wifi grafoprojektor, pabertahvel, videomakk, televiisor, interneti püsühendus			küsi personaalset pakumist, soodustused kokkuleppel	Paikneme Pärnu ajaloolises villarajoonis jalutuskäigu (1 km) kaugusel kesklinnast ning kõigest 300 m kaugusel kuulsast Pärnu supelrannast. Tervislik ja maitsev toitlustamine restorani <i>buffet</i> -lauas, kohvipauside valik ja grupimenüüd. Estonia termide sauna- ja basseinikeskus aurusaunakompleksiga (<i>hamam</i>), <i>sento</i> -ala koos Jaapani vanni ja soolasaunaga, erinevad basseinid ning Soome saun. Uuringud, konsultatsioonid, protseduurid ja iluhoolditsused. Majutusteenuse tellinud seminarigruppidele konverentsiruumide kasutamine tasuta!
HOTELL DZINGEL Männiku tee 89, Tallinn tel 610 5300 www.dzingel.ee hotell@dzingel.ee	A-saal 45 B-saal 52 C-saal 200 D-saal 117 E-saal 35 F-saal 55 G-saal 70 H-saal 22	30 20 200 70 20 30 45 20	65 €/päev 65 €/päev 195 €/päev 125 €/päev 50 €/päev 65 €/päev 100 €/päev 50 €/päev	TV, video, grafoprojektor, pabertahvel, CD-mängija, wifi	toitlustamine gruppidele, kohvipausid, koopiad, video-dataprojektor, sünkroontõlke-aparatuur	560	kokkuleppel	Hea ligipääs ühistranspordiga, tasuta valvega parkla 100 autole ja viiele bussile, kaks sauna, tasuta wifi, soodsad kohvipausid ja lõunasöögid, võimalik korraldada firmapidusid ja sünnipäevi.
AS TAASTUSRAVI-KESKUS VIKING Sadama 15, Pärnu tel 443 1495, info@viiking.ee www.viiking.ee	Christina 62 Victoria 108	teater 40 seminar 30 teater 100 seminar 60	16 €/tund, 80 €/päev 23 €/tund, 119 €/päev	TV, VHS/DVD, grafoprojektor, dataprojektor (ainult Victoria saalis), ekraan, paber- ja magnettahvel, markerid, wifi, sülearvuti kasutamine	toitlustamine, kohvipausid, helivõimendus, paljundamine	263	kaks tundi rendisauna tasuta; majutus ja raviteenused 15% letihinnast soodsamalt	Pakume Eestis ainulaadset uuringupaketti "Tervisepass" ja selle laiendatud versiooni "Juhtideervisepass". NB! Majutuse tellinud seminarirühmadele on saali kasutamine koos tehnikaga tasuta.
FRA MARE THALASSO SPA Ranna tee 2, Haapsalu tel 473 4019, 472 4600 faks 472 4601 framare@framare.ee www.framare.ee	seminariruum, 45 m² panoraamisaal, 77 m²	25 80	19,50 €/tund, 84,50 €/päev	pabertahvel, TV, ekraan, grafoprojektor, videomakk, wifi, paberid, pliatsid	dataprojektor, toitlustus, majutus, <i>day</i> -spaa basseini- ja saunapark, spaateenused. Seminaripakett al 47,93 € ühele	226		Toitlustamine <i>à la carte</i> restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, spaateenused, <i>day</i> -spaa – basseini- ja saunapark (infrapuna-, soola- ja aurusaun, kaks Soome sauna, sanaarium, mereveebassein, välibassein, lebola), võimlemissaal.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSTE UUS HOOAEG

23.–24. jaanuar

PROJEKTIJUHTIMINE EHITUSVALDKONNAS

Kuidas tagada tulemuslik projektijuhtimine
ehitusettevõttes?

Koolitajad on **TIIT VALM** ja **JAAC LAVIN**

Hind 479 eurot+km

24. jaanuar

IGAPÄEVAKEELE KASUTAMISE NÄPUNÄITED

Kuidas kirjutada tekste hästi ja õigesti?

Koolitaja on **HELVE HENNOSTE**

Hind 229 eurot+km

30. jaanuaril alustab

TOOTMISJUHTIMISE KOOL

Praktiline kursus tootmisettevõtetele

Koolitaja on **JARI KUKKONEN**

Soodushind 1749 eurot+km kehtib kuni 30. november 2012
registreerunutele, alates 1. detsember 2012 registreerunutele
kehtib hind 1849 eurot+km

31. jaanuaril alustab

ÄRIPÄEVA JUHTIMISKOOL

Koolitajad on **TAURI TALLERMAA, ANDRES LIINAT, MARGUS
TINITS, MARE PORK** ja **ELAR KILLUMETS**

Soodushind 2089 eurot+km kehtib kuni 30. november 2012
registreerunutele, alates 1. detsember 2012 registreerunutele
kehtib hind 2189 eurot+km

6. veebruaril alustab

JUHTIDE ARENGUPROGRAMM – MEESKONNA COACHING

Kuidas juhina oma meeskonda
ise tulemuslikult arendada?

Koolitajad on **SIGNE VESSO** ja **KAUPO SAUE**

Soodushind 1755 eurot+km kehtib kuni 30. november 2012
registreerunutele, alates 1. detsember 2012 registreerunutele
kehtib hind 1855 eurot+km

Äripäev

Täpsemad kavad aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Info ja registreerimine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või telefonil **667 0100**

kliimaseade

OÜ Kliimaseade pakub tööd MÜÜGIINSENERILE

- * **Tööülesanded:** kütte-, kliima- ja jahutusseadmete ning -süsteemide hinnapakkumiste vormistamine, suhtlemine klientidega, objektidel käimine.
- * **Nõuded:** tehnilised teadmised, müügitöö kogemus, hinnapakkumiste koostamise ja eskiiside joonestamise oskus, väga hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus, kohusetundlikkus, eesti, vene ja inglise keele oskus, B-kategooria autojuhiluba.
- * **Pakume:** mitmekesist ja huvitavat tööd, konkurentsivõimelist ja tulemustest sõltuvat töötasu, kaasaegseid töötügingimusi, koolitust Rootsis.

CV palume saata aadressil carita@kliimaseade.ee
Lisainfo: 515 3393, carita@kliimaseade.ee

www.kliimaseade.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 4.–5. detsembril

PROJEKTIJUHTIMINE

Kuidas korraldada head koostööd
projektis ja maatriksorganisatsioonis?

Koolitaja on
TIIT VALM

Koolitus annab:

- struktureeritud ülevaate projektipõhisest ja maatriksorganisatsiooni juhtimisest;
- arusaama projektijuhi rolli tähtsusest ja ülesannetest;
- süsteemse arusaama koostöö korraldamisest erinevate juhtide vahel, kes jagavad ühiseid ressursse;
- hulga töökorralduslike võtteid, kuidas oma tööd tõhusamaks muuta.

Äripäev

Kahepäevase koolituse hind on 429 eurot (+km)
Info ja registreerimine 667 0100 või koolituskeskus@aripaev.ee
Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee

raamatupidaja.ee

29. novembril

Radisson Blu Hotel Olümpias

MAKSU- KONVERENTS

MAKSUD

09.00–09.30 Registreerimine ja hommikukohv

09.30–09.40 Sissejuhatus

Moderator Äripäeva finantsdirektor **TOOMAS TRUUVERK**

09.40–10.40 Koostöö maksuhalduriga ja kaasaaitamiskohustuse täitmine

Advokaadibüroo Hansa Law Offices partner ja vandeadvokaat **VAHUR KIVISTIK**

10.40–11.40 Piiriüleste tehingute korral lähetus- ja maksuküsimused

Advokaadibüroo Hansa Law Offices maksukonsultant **KAJA TAMM**

11.40–12.15 BLRT kontserni kogemused pideva maksukontrolli objektina

BLRT Grupi õigusdirektor **RAINER OSANIK**

12.15–13.15 Lõuna

13.15–13.40 Muutused maksuseadustes aastal 2013

Advokaadibüroo Hansa Law Offices partner ja vandeadvokaat

VAHUR KIVISTIK ja maksukonsultant **KAJA TAMM**

13.40–14.30 Kuidas vältida võõra maksuvõla ohvriks langemist?

Advokaadibüroo Hansa Law Offices vandeadvokaat **GERLY KASK**

14.30–15.00 Kohvipaus

15.00–15.45 Eestis töötava välismaalase maksustamine

Kindsigo Konsultatsioonid OÜ juhataja ja maksukonsultant **AULE KINDSIGO**

15.45–16.45 Näiteid tulumaksualastest kohtulahenditest

SORAINENi partner **KAIDO LOOR**

16.45–16.55 Konverentsi lõpetamine

Koostööpartner:
Advokaadibüroo
Hansa Law Offices

HANSA LAW OFFICES
UNITED EXPERIENCE

Osalemine maksab kuni 21.11.2012 registreerudes 179 eurot (km-ga 214, 80 eurot), tavahind on 229 eurot (km-ga 274,80 eurot). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%.
Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106 või laanemets@aripaev.ee
www.seminar.aripaev.ee

Äripäev

Radisson BLU
HOTEL OLUMPIA, TALLINN

ÄRIPÄEV 27. november 2012

toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Eilne Äripäev kirjutas Tallinnas Maakri tänaval põlenud kultuuriväärtusest, mis oli arendajatele jalgu jäänud.

Mida teha, et kultuuriväärtused säiliks ja ka arendajad saaksid oma tööd teha?

EMIL URBEL, arhitekt

Mina arvan, et konkreetset juhul on probleem linnaplaneerimisameti võimetuses anda vastuseid Maakri kvartali arenguplaanide kohta.

Kuna ükski asi ei liigu, ühtki ettepanekut ei võeta kuulda, siis juhtuvadki sellised asjad. Kuna omavalitsus ise ei planeeri, siis ta ootab, et omanikud annavad lahenduse. Omanikke võib olla 72, nad ei saa kokkuleppele ja keegi ei viitsi vara valvata. Siin peaks omavalitsus appi tõttama.

IKE VOLKOV, arhitekt

Austades muinsus- ja loodusobjekte, leian, et peab olema mingi tasakaal. Kui tegemist on selgelt karismaatilise objektiga, mis on kordumatu, siis on üldarusaadav, et seda tuleb säilitada. Riik on vaene ja vastavalt sellele tuleb käituda. Kui suured kirikud hävivad, ei ole raha, et kindlustada, siis ei ole vaja iga väikest pesukööki või korduva motiiviga maja kaitse alla seada.

JAANUS LAUGUS, Uus Maa Kinnisvaragrupi juhatuse esimees

Oleneb, kus see tasakaalupunkt on, mida säilitama peaks ja mida mitte. Maakri tänav on planeeritud kõrghoonete alla. Tundub ebarealistlik hakata seal midagi säilitama. Linnapilt võiks olla ka arhitektuuriselt ajalooline. Võib-olla vajaks mingid piirkonnad säilitamist, nt Kalamaja ja Kassisaba, kesklinna tuiksoonel on ikkagi plaan minna kõrgustesse, siin on seda väga raske teha.

LUGEJA ARVAB

”Abi Kreekale” tähendab laenu-makseid Kreeka eest neile pankadele, kes oma mitmekordse finantsvõimenduse tõttu muidu silmapilkselt pankrotistuksid!

Kommentaari artiklile “Soomel keeldub lisarahast Kreekale”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetis:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetis võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetis kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

”Jüri Vips: Väga paljud unustavad ära majanduspõhimõtte, et firmad on ikka orienteeritud kasumi tootmisele, mitte käibe genereerimisele.

Comarketi keti ja Solarise toidupoe omanik soovib olla turuliider kasumi teenimises

KOLUMN

Kreekalt pool rehkendust

Rahandusminister Jürgen Ligi on varsti Kreeka teemaga uuesti riigikogu ees. Loodan, et riigikogu ei anna ministrile armu, kui ta tuleb heakskiitu küsima lahendusele, mis ikka midagi ei lahenda. Kuulutades, et Kreeka uut raha ei saa või et Kreeka võlakoormat vähendada ei saa, samal ajal kui Kreetat ei saa ka rahaliidust minna lasta, ei kõla euroala rahandusministrid usutavamalt kui Iraagi omaaegne kommunikatsiooniminister. See tähendab uskumist, et depressioonis majandusega riik, mille võlakoozem läheneb 190 protsendile SKPst, suudab kogu oma võla tagasi maksta.

Kreekale on vaja lahendust, millesse saaksid uskuda nii kreeklased ise kui ka finantsturud. Ning mis ei sunniks Rahvusvahelist Valuutafondi oma rahakotiraudu kinni lööma. Sest kui nii peaks minema, tuleb needki paarkümmend miljardit eurot, mis on IMFi osa Kreeka abipaketis, leida euroala riikidel endil. Rääkimata hoobist, mida IMFi taandumine Kreeka abipaketist tähendaks turgude usaldusele euroala kriisi lahendamise vastu.

Tahame või ei taha, ka Eesti huvides on Kreeka kriisile lõpuks usutava lahenduse leidmine. Sest kui Kreeka kõigist ponnistustest hoolimata rahaliidust välja kukub, oleme euroala võlakriisiga järgmisel ning juba raskemal tasemel koos kõigi tagajärgedega Euroopa ja maailma majandusele. See ei ole Eesti huvides.

Sellise stsenaariumi riski ei ole Kreekale antud abilaenud vähendanud – võlakoorma all oimetule riigile uue võla (ka abilaen on võlg) kukile kuhjamine ei ole Kreetat maksevõimelise maks muutnud, Kreeka valitsuskoalitsioon on ohtlikult habras ning inimeste kannatused ja kärped reaalsed. Ühel hetkel ei pruugi Kreeka enam jaksata, kõik laguneb koost.

IMF teeb õigesti, kui nõuab pimesikumängu lõpetamist. Sest lahenduseta olukord ei võimalda Kreekale ka mingit väljapääsu. Majandus ei saa toibuma hakata, kui investorid riigist ringiga mööda käivad. Väga ei maksa loota ka sellele, et ülejäänud euroala on Kreeka rahaliidust väljakukkumiseks paremini valmis. Nüüd on küll ESM, kuid pangajooksu puhkedes ei tuleks ei Hispaania, Portugal ega Itaalia oma hoiuste tagamisega toime – euroala ühised hoiusegarantiid on alles jutu tasandil.

Ilustamata kõnes – Kreeka vajab võlakergendust. Seda mõonab isegi euroala päästemehhanismide suhtes skeptik nagu Saksa keskpanga

SIRJE RANK välisuudiste toimetaja

”Tahame või ei taha, ka Eesti huvides on leida Kreeka kriisile lõpuks usutav lahendus.

juht Jens Weidmann. Sest Kreeka ei ole Jaapan, mis tuleks toime võlaga, mis läheneb 200 protsendile SKPst. Kreeka on riik, mis oludelt ja arengult ei oleks kuidagi sobinud ühte rahaliitu Saksaamaaga ning mis liitu saades lasi – teiste liikmesriikide lahkel heakskiidul – asjad veel hullemini käest. Kui kaugele Euroopas enesepettusega minna võidakse, illustreerib Kreeka eeskujuks seadmine teistele rahaliidu liikmetele alles 2008. aastal.

Suure võlakoorma ja kaubanduskonto defitsiidi, ülehinnatud valuuta, nõrga tööstusbaasi, sõjakate ametiühingute ning eurost üleöö paremat elujärge eeldava rahvaga riiki tõi eeskujuks toonane Euroopa Komisjoni rahandusvolinik Joaquín Almunia. Kreeka supil on palju kokkaid. Nii on ka riigikogus kohane osa aega kulutada pilkamisele, kui Brüsselist naasnud poliitikute jutt uskumiseks liiga ilus on. Ent eelkõige ootaks riigikogult sisulist kontrolli, kas Kreeka päästmise kava peab vett. Kas Eesti panus abimehhanismi ESM on mõistlikult kasutatud, kas see aitab Kreetat jalule.

Kreeka vajab võlakergendust, seda on majanduseksperdid ammu öelnud, ent nagu demokraatialle omane, jõutakse töötava lahenduse niis, kui kõik lihtsamad teed on ära proovitud. Kriisitunde tekkimist on vajanud nii Kreeka poliitikud ja avalikkus kui ka Kreetat abistavad riigid, mis alles tagantjärele näevad, mis rahaliidu loomisel kõik tegemata jäi ja kui kallilt see nüüd kätte maksab.

Võlakergendus on mõeldav mitmel moel. Kreekale lisaraha laenamine, et riik oma praegu suure allahindlusega võlakirju turult tagasi saaks osta, Kreekale maksepuhkuse andmine ja laenuintresside langetamine (isegi madalamale kui osa Kreetat abistavate riikide laenamiskulud), Euroopa Keskpangas Kreeka võlakirjadelt teenitud tulu Kreekale tagasi kandmine. Samuti on võimalik Kreekale antud abilaenude intressidest loobuda näiteks Saksamaal, mille laenukulud on kriisil väga järsult alanenud. Need lahendused võivad Kreeka abistajatele tähendada juba reaalselt rahalist kaotust, mis on väga raske nii poliitiliselt kui ka juriidiliselt, kuid analüütikute sõnul siiski jätkuvalt väiksem kahju kui kaos Kreeka rahaliidust väljakukkumisest.

Kreeka abipaketti riigikogus hinnates on poliitikute isiklikust vaenamisest ja kontrollnumbrite tagaajamisest olulisem jälgida, kas ja kui võrd edenevad Kreekas sisulised struktuursed reformid, mis tagaks Kreeka toimetuleku rahaliidu raamides ja välistaks uute võlgade kuhjumise.

BLOGI

Elektriturg avaneb üha enam

Eelmisel nädala tuli kaks head uudist. Nord Pool Spot plaanib avada järgmisel aastal hinnapiirkonna Lätis ning NASDAQ OMX käivitab juba järgmisel nädalal Eestis tuletisväärtpaberite (Cfd) turu. Tuletisväärtpaberitega saab elektriga kauplemise riske Eestis maandada.

Läti hinnapiirkonna avamise väljakuulutamine on küll tinglik ja sõltub sealse süsteemihalduri (AST) lõplikust sertifitseerimisest Euroopa Komisjoni ja kohaliku regulaatori poolt. Eelkõige on kõigile re-

TAAVI VESKIMÄGI

Eleringi juht

”Nii peaks kaduma senine tihti arusaamatuks jääv Vene elektri impordi korraldus Lätti ja Leetu.

gionaalse elektrituruga seotud osapooltele oluline olla kindel, et AST ning selle endise emaettevõtte ja ühe suurima regiooni elektrituru osalise Latvenergi vahel on olemas nn Hiina müür. Oluline on, et see oleks olemas ja seda oleks näha.

Just Eesti hinnapiirkonna likviidsus ja usaldusväarsus olid eeldused NASDAQ OMXile füüsilisele elektrituru finantsturu käivitamiseks. Cfdde turg peaks lisama kindlust turuosalistele, kes saavad võimaluse elektrienergia hinnaliikumise-ga seotud riske maandada.

Näiteks saavad elektri vahendajad teha paremaid pakumisi tarbijatele. Kui Läti hinnapiirkond avaneb, peaks see lahendama kaks olulist probleemi Balti elektrituru korralduses. Esiteks, Eesti–Läti–Pihkva ristlõike võimsuste jaotuse, mille üle on kurnatud regiooni turuosalised.

Teiseks, nüüd peaks Vene elekter jõudma kõigisse kolme Balti riiki ainult läbi siinse elektribörsi ja nii peaks kaduma senine tihti arusaamatuks jääv Vene elektri impordi korraldus Lätti ja Leetu.

KASULIK TULEKAHJU MAAKRI TÄNAVAL? Oktoobris puhkenud põleng võis kõrvaldada olulise takistuse kinnisvara arendamiselt Tallinna kesklinna magusas piirkonnas.

COLONNA CAPITAL OSTIS MUPO MAJA. Itaalia päritolu Colonna Capital viis lõpule ärihoone ostutehingu aadressil Pärnu mnt 139c.

INSPEKTSIOON TRAHVIS LHV JA NORDEA PENSIONIFONDE. Finantsinspektsioon karistas 11 000eurose rahatrahviga Nordea Pensions Estoniat ja LHV Varahaldust.

MARGUS LINNAMÄE KORRALDAB ÄRI ÜMBER. Margus Linnamäe OÜ MM Grupp korraldab ümber oma äritegevuse, mille tulemusena kuulub kontserni kaks *holding*-tüüpi tütarettevõtet.

27. november 2012 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

KOMMENTAAR

Vastutustundlikke ettevõtteid karistab riik kõrge maksuga

Sellest aastast on valitsus võtnud suunaks jätkusuutliku ja vastutustundliku ettevõtluse edendamise riiklikul tasandil. Septembris kinnitati vastav tegevuskava, millel on kaks strateegilist eesmärki. Esiteks, tõsta nii ettevõtete kui ka laiemalt ühiskonna teadlikkust. Teiseks, välja töötada ettevõtete tunnustamise ja sertifitseerimise süsteem ning analüüsida vastutustundliku ettevõtluse kriteeriumide integreerimise võimalust riigihangete korraldamisel.

Riik on jätnud kahe silma vahele lihtsad, kuid efektiivsed meetmed. Seda vaatamata põhjalikule tegevuskavale ja konkreetsetele eesmärkidele. Nimelt päsib erisoodustumaks investeerimist töötajatesse ning karistab neid ettevõtteid, kes vaatamata lisandunud kulureale on valmis tasuma sellelt nii tulu- kui ka sotsiaalmaksu.

Vastutustundlikest ettevõtetest paistab silma Tallinna südalinnas asuv hambaravikeskus Kliinik 32, kes kinkis oma töötajatele jalgrattad. Parklas on töötajatele tagatud valvega

KARINA YADAV
Nottinghami ärikool Inglismaal

„Niisugune poliitika on vastuoluline.“

rattahoid ning kliinikus on olemas pesemisvõimalus. Töötajate sportimisharjumuste parandamiseks kinkis firma oma töötajatele ka suusad ning jooksu- ja suusariideid.

Tänavu võitis Rootsi äriauhindade parima ühiskonda panustava projekti kategoorias jämmüügikett Rimi Eesti Food, kes on pühendunud tervisliku elustiili propageerimisele, pakudes mitmeid tervisehüvitisi: massaažile, ujumisele või spordiklubile tehtavate kulutuste kompensatsioon, meeskondlike spordimängude, tervisekontrolli jm toetus.

Need on näited ettevõtetest, kes vaatamata Eestis kehtivale erisoodustumakusule on pü-

hendunud panustama töötajate tervisekäitumisse. Kasu töökeskkonda investeerimisest väljendub töötajate parema tervise näol, mis omakorda avaldab väiksemat survet riigi eelarvele.

Ometigi peegeldab praegune seadustik paradoksi. Mida enam püüab ettevõtte edendada tervislikku eluviisi ning vähendada haiguslehel viibitud päevi, seda suurem on sotsiaalmaksu koormus. Kas ei tuleks hoopis maksustada neid, kes ei panusta töötajate tervisesse ning suurendavad sellega riiklikku ravikindlustuse koormust?

Niisugune poliitika, mis ühelt poolt julgustab ettevõtteid tegutsema vastutustundlikult, kuid teiselt poolt maksustab töötajatesse investeerimist, on vastuoluline. Niisugune maksustamine on alusetu: suuremaks koormaks riigile on just need ettevõtted, kes töötajate tervisesse ei panusta.

Muu hulgas aitaks erisoodustumaksu täielik või osaline kaotamine muuta ühiskonna hoiakuid ja väärtusi, mis ongi üks vastutustundliku ettevõtluse strateegia aluseid.

VASTUKAJA

Prügituru ümber käib spekulatiivne hüsteeria

Viimasel ajal prügituru olukorra ümber toimuvat võib pildada tavaliseks spekulatiivseks hüsteeriaks. Hüsteeria hakkas mitte aasta või kaks tagasi, aga kohe pärast seda, kui suured turutegijad tundsid, et kaotavad prisket tulu. Teatavasti omavad 80% turust kaks jäätmeäitlusfirmat, kes ei ole huvitatud uutest konkurentidest.

Vaba turu nõrkus. Kui Tallinna linn avas jäätmeveoturu uutele tegijatele, sekkus konkurentsiamet ja avaldas kahtlust, et turg ei ole piisavalt avatud. Tallinn otsustas asuda kliendi ja vedaja vahele ning osta teenused avatud riigihanke korras sisse.

Nii vähenevad jäätmevedajate administratiivkulud, kuna nad ei pea edaspidi klientidega otse suhtlema. Jäätmevedajatele jääb edaspidi üks klient – Tallinna linn, mis võimaldab pühendada teenuse osutamisele ja ettevõtte edasiarendamisele.

Vedajate pakutud vabale turule üleminekul kaotab eelkõige ääremaa elanik, kes peab

ARVO SARAPUU
Tallinna abilinnapea

„Vaba turu teenuse hind on pea poole võrra kõrgem.“

hakkama oma kõrge teenustasuga kinni maksta suurlinna-de prügikäitlusteenust.

Samuti võib tekkida olukord, et paljudele klientidele jääb prügitenus üldse kättesaamatuks, kuna näiteks hind on liiga kõrge.

Sellist olukorda ei saa lubada, kuna prügiveoteenus peab olema tagatud igale kliendile ja mõistliku hinnaga. Vaba turu teenuse hind on pea poole võrra kõrgem kui korraldatud jäätmeveo tingimustes. Tallinnas on kokku 13 piirkonda, millest

5 on alates 2012. aasta algusest vaba turg. Samas teenuse hinnad ei ole alla läinud.

Tegelikult valib vedaja klienti, mitte klient ei vali vedajat. Samuti ei ole konkurendid turgu üle võtnud. Vedajad ei sisene konkurenti turule, kui klient ise nende poole ei pöördu.

Keskkonnanõuded. Konkurentsiamet jätab tähelepanuta keskkonnameetmed, kui ta soovib olukorda, kus iga tarbija saaks vabalt valida jäätmevedaja. Prügiveo toimub jäätmeveokitega, mitte posti või interneti teel. Jäätmeveole ei saa kohaldada tavapärasteid meetmeid, sest peab arvestama teenuse iseloomu ja selle mõjuga keskkonnale.

Ühes piirkonnas ühele vedajale hankes korras piiratud tähtsaks veoõiguse andmine on optimaalne lahendus. Konkurentsiamet on varem korduvalt rõhutanud, et nende pädevuses ei ole jäätmeseadusele hinnanguid ja tõlgendusi anda.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

Top 100 Ball

Eesti Edukate Ettevõtete TOP 100
võitjate avalikustamine ja autasustamine
29. novembril Estonia kontserdisaalis
Balli tantsumuusikat mängib **XXI Sajandi Orkester**
dirigent **Erki Pehk** juhendamisel
Õhtut juhib **Marten Kuningas**
Külaliste saabumine **19.30**
Külalisi tervitab Äripäeva peatoimetaja **Meelis Mandel**
Nukulikult kaunist moodi näitab **Tallinn Dolls**
Särtsakaid tantse esitavad **Kaisa Oja** ja **Martin Parmas**
Kauneid laule esitab **Liis Lemsalu**
Balliüllatused
23.00 Pidu jätkub klubi VABANK VIP-ruumides
Pilet kahele: **230 eurot** (km-ga 276 eurot)
Registreerimine: telefonil 667 0304 või aadressil registreerimine@aripaev.ee
Lisainfo: Karit Jõgi, karit.jogi@aripaev.ee

SM Saka Mõis, NOKIA, EAGLE VISION, ruf, VABANK, SHISHI, Pernod Ricard Estonia, Äripäev, PUUVILJAKESKUS, CASINO OLYMPIC

Käsiraamatu peatoimetaja **Eva Laks**
ER Invest OÜ jurist-partner

Dokumentinäidised äritegevuses

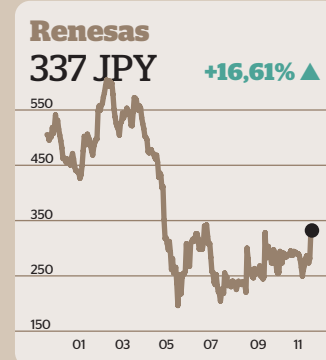
Teemad: müük, kinnisvara, töövõtt, logistika, eksport, kohtudokumendid jt.

kasiraamat.aripaev.ee/dokumentinaidised

Äripäev Tellimisinfo telefonil 667 0100

TÕUSJA

Jaapani kiibitootja sai valitsuselt hädavajaliku ellujäämislaenu.

LANGEJA

Arco Vara aktsia langus aina kestab ning põhja tegemine pole enam kaugel.

ÄRIPÄEV 27. november 2012

toimetaja Fredy-Edwin Esse, tel 667 0171, e-post fredy-edwin.esse@aripaev.ee

SOOVITUSED

Analüütikud käisid Silvano FG kallal.

Aktsia langes üle nelja protsendi

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Eile alandas Swedbank järsult Silvano FG aktsia hinnasihti ja soovitus. Aktsia, mida Swedbanki analüütik Kristo Sepp soovitas veel hiljuti tugevalt osta, sai nüüd neutraalse ehk rahvakeeli hoia-soovituse. Aktsia hinnasihti kärbiti 4,50 eurolt 3 eurole.

Swedbank oli pettunud nii Silvano üle-eelmisel nädalal avaldatud kolmanda kvartali käibes kui ka kasumis. Käive küll kasvas, kuid oodatust aeglasemalt. "Meie ootasime 15protsendist käibe kasvu, aga Silvano suutis näidata vaid 6,8protsendist kasvu," kirjutas Sepp. "Järgmine pettumus tuli kasumlikkuse realt."

Positiivsena toodi välja frantsiisipoodide arvu aastane 22% kasv, 499-le. Rahavoogudes on viie miljoni eurone vahe hüperinflatsiooniga korregeeritud rahavoo ja ettevõtte tegeliku rahapositsiooni muutuseks. Swedbank arvab, et erinevus tuleb äritegevusest.

"Valgevene jätkuvalt kõrge inflatsioon (IMFi tuleva aasta prognoos 29,8 protsenti) on survestanud ettevõtte kasumimarginaale ja on pannud meid tegema mitmeid muutusi tulevate aastate ootustes," jätkas Sepp. "Langetasime 2013. aasta EBITDA prognoosi 20,7 miljoni eurole ja puhaskasumiootuse 10,8 miljoni euro juurde."

Swedbanki rahavoogude prognoosi kohaselt peaks Silvano olema võimeline maksma ka 2013. ja 2014. aastal 25 senti dividendi aktsia kohta.

Pensionifondid ostsid aktsiat. Swedbanki pensionifondid ostsid kolmanda kvartali tulemuste avaldamise järel esimest korda Silvano akt-

Tulemused

Analüütikud on kärpinud Silvano aktsia hinnasihti ja soovitusi

aktsia hind ja hinnasiht eurodes

3 eurot on varasema 4,50 euro asemel Swedbanki Silvano aktsia hinnasiht.

siat. "Oleme oma investeringute tegemisel lähtunud eelkõige Silvano FG dividendiootusest, tänaste teadmiste põhjal ei ole meil põhjust oodata selle muutumist," ütles Swedbanki investrimisfondide juht Loit Linnupõld. "Seetõttu oleme neid tänase nägemuse järgi pikemalt hoidmas," lisas ta.

"Seoses väiksema müügikasvuga ja kahanevate marginaalidega, mis on Valgevene kõrge inflatsiooni tagajärg, tegime muudatusi ka 2012. aasta ootustes. Ootame 124,6 miljoni eurose käibe juures 13,1 miljoni eurost kasumit," kirjutas Sepp. "Kohaliku meedia andmetel on insaiderid kolmanda kvartali tulemuste avaldamise järel aktiivselt oma positsioone müünud ja meil on ol-

nud raskusi ettevõtte juhtkonna käest kommentaaride saamisega."

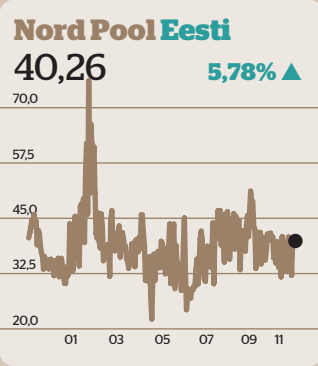
Osa analüütikuid reageeris varem. Teised analüütikud alandasid Silvano aktsia soovitusi ja hinnasihte 16. novembril. Evli Banki analüütik Joonas Joost alandas aktsia hinnasihi 3,50 eurolt 2,90 eurole ja lisa (akumuleeri) soovitus "vähenda" soovituseks.

Samal päeval asendas SEB Enskilda analüütik Pavel Lupandin aktsia ostusoovituse müügi-soovitusega ja tõmbas hinnasihi 4,20 eurolt 3,20 eurole. "Meie Silvano FG soovitus on jätkuvalt "müü" ja me ei näe lühemas perspektiivis aktsias potentsiaali," ütles Lupandin. "Aktsia riski-tu-

miljardi dollari eest müüsid USA kaupmehed nelja päeva pikkusel tänapühade nädalavahetusel. Ligi 40% sellest summast tuli internetipoodidest.

ELEKTER

Eratarbijad peaks arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingul käibemaks.

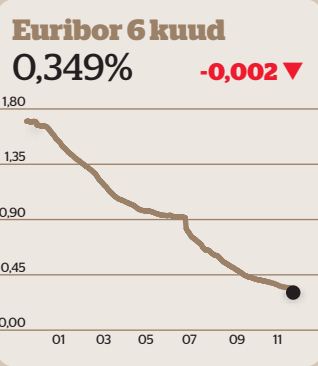
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasint- ressimäärade langetamine surub Euribori alla.

Milavitsa viib tootmise odavmaadesse

Kuigi Silvano juhtkonnalt on keeruline saada kommentaare, ei saa seda öelda Silvano suu- rima vara Milavitsa juhi Dmitri Dihkovski koh- ta, kes andis Valgevene väljaandele n1.by no- vembri algul intervjuu. Lähiajal teeb ettevõte mi- nirevolutsiooni, viies tootmist kolmanda maail- ma maadesse.

“Paari aasta perspektiivis peame viima toot- mise väiksemate kuludega maadesse – Vietnami, Indoneesiasse, Sri Lankasse, kus inimesed teenivad 100 dollarit,” ütles ta. “5–7 aasta pärast on pool Mi- lavitsa tootmist seal.”

See ei pruugi meeldida Valgevene ametivõimu- dele. Dihkovski ei karda aga ettevõtte natsionali- seerimist, nagu on hiljuti juhtunud Kommunar- ka ja Spartacusega.

“Riigistamine? Ma olen sisimas alati selleks valmis,” ütles ta. “Kui see juhtub... Mu jumal, mil- les probleem.”

Milavitsa on üks Valgevene kallimaid brände, selle väärtuse on Ukraina eksperdid Yandexsis hin- nanud 71,5 miljonile dollarile ehk 55 miljonile eu- role. Võrdluseks: Silvano turuväärtus oli eile 105,6 miljoni euro kandis.

SWEDBANKI analüütik Kristo Sepp ootab, et Silva- no suudab ka järgmistel aastatel maksta 25 senti dividendi aktsia kohta. FOTO: ERIK PROZES

Soovitused

Analüütikud andsid vähem ostusoovitusi

pank	analüütik	hinnasiht	soovitus
Swedbank	Kristo Sepp	3	hoia
SEB Enskilda	Pavel Lupandin	3,2	müü
Evli Bank	Joonas Joost	2,9	vähenda
Bank Finasta	Tadas Povilauskas	-	osta
LHV Pank	Kristo Oidermaa	4,6-5,1	osta

Analüütikute konsensussoovitus: 5 - tugev ost, 1 - tugev müük

Aktsia riski-tulu suhe on meie arvates ebaveetlev.

SEB Enskilda analüütik Pavel Lupandin

lu suhe on meie arvestades ebaveetlev,” põhjen- das ta.

Evli Banki analüütik märkis, et Silvano on analüütikute ja investoritega suhtlemisel muu- tunud loiumaks. “Eelmise aasta lõpus ja selle aas- ta alguses oli konverentskõnede näol tuntav Sil- vano enda initsiatiiv analüütikute ja investorite- ga suhtlemisel, mida aga viimasel ajal enam po- le olnud,” ütles Joost. “Ma ei tõlgendaks seda ilm- tingimata juhtkonnalt kommentaaride saamise keerulisemaks muutumisena, vaid seda võiks siis pigem nimetada vähesemaks initsiatiiviks.”

Suhtlemisraskusi tunnistas ka Lupandin, kes ütles, et sai Silvanoga kontakti alles läinud nä- dalal.

RAHA

Kommerts pankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Danske Bank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,20	0,35	0,40	0,50	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190	
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000	
Tallinna Äripank		0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200	
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200	
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150	
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	0,90	1,20	1,40	1,60	1,90	2,40	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,20	0,25	0,30	0,60	0,75	0,90	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,15	0,15	0,35	0,40	0,60	100***	
LHV Pank	0,10 (10)		0,70	0,80	0,90	1,20	1,20	1,20	-	-	500	
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)	
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,60	0,75	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,40	0,50	0,70	1,00	1,20	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot. ** juuridiline isk ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juuridilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägil **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Otsid rahale head hoiustamisvõimalust?
Ava meil uudne investeerimishoius!

Kui hoiuse alusvara väärtus püsib või kasvab, võid nelja aastaga teenida 12-14%. Otsustamiseks on aega kuni 18.12.2012.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS. Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteei spetsialistiga telefonil 613 1606.

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,5763

Austraalia dollar	AUD	1,2416	Rumeenia leu	RON	4,5276
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5763
Hiina jüaan	CNY	8,0707	Singapuri dollar	SGD	1,5851
Hongkongi dollar	HKD	10,0472	Suurbritannia nael	GBP	0,8100
India ruupia	INR	72,1120	Sveitsi frank	CHF	1,2046
Jaapani jeen	JPY	106,4700	Taani kroon	DKK	7,4580
Kanada dollar	CAD	1,2884	Tai baat	THB	39,7740
Korea won	KRW	1408,2200	Tšehhi kroon	CZK	25,2930
Leedu liit	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3270
Läti lattu	LVL	0,6963	Ungari forint	HUF	281,8300
Norra kroon	NOK	7,3370	USA dollar	USD	1,2964
Poola zlott	PLN	4,1032	Venemaa rubla	RUB	40,2110

BÖRSIKAUBAD

Kütused

26.11

Nafta IPE, bbl	110,82	Alumiinium LME	1949
Nafta NYMEX, bbl	87,50	Vask LME	7693
Mootoribensiin, t	973,00	Plii LME	2173
Diislikütus, t	995,25	Nikkel LME	16600
Kerge kütteõli, t	955,25	Tina LME	20500
Masuut (1% väävel), t	615,00	Tsink LME	1941,5
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,75		

Põllumajandus

26.11

nael = 453,59 g			
Kohv NYBOT, USC/nael	141,30	Kuld COMEX	1751,17
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	511,80	Plaatina NYMEX	1613,13
Kakao NYBOT, USD/t	2507,00	Palladium NYMEX	666,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	221,25	Hõbe COMEX	34,17
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	475,5		

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

EUR/RUB ▲

40,2110

Väärismetallid

26.11

USD/unts, unts = 31105 g	
Kuld COMEX	1751,17
Plaatina NYMEX	1613,13
Palladium NYMEX	666,00
Hõbe COMEX	34,17

BÖRS

Tallinn

26.11

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,620	-2,99	4 301	-	-4,6%	0,34	0,0%
Baltika	0,545	-0,55	2 676	-	-24,6%	2,24	0,0%
Ekspress Grupp	1,000	-0,99	9 010	24,5	3,1%	0,75	0,0%
Harju Elekter	2,540	1,60	9 532	10,6	9,4%	0,99	2,8%
Järvevana	0,515	0,00	0	-	-0,1%	0,61	0,0%
Merko Ehitus	5,890	1,03	1 817	-	-2,2%	0,94	0,0%
Nordecon	1,200	0,00	3 000	168,5	0,8%	1,32	0,0%
Olympic EG	1,570	-0,63	272 923	11,0	27,8%	3,04	6,4%
Premia Foods	0,640	0,31	304	-	-2,1%	0,62	17,2%
Pro Kapital Grupp	2,190	1,86	8 016	-	-7,2%	1,72	0,0%
Silvano FG	2,620	-4,73	438 016	16,3	11,0%	1,79	0,0%
Tallink Grupp	0,761	-0,78	140 045	10,4	7,0%	0,73	0,0%
Tin Kaubamaja	5,360	-0,19	16 067	10,2	16,4%	1,67	6,5%
Tallinna Vesi	9,250	-1,49	265 756	8,5	31,2%	2,67	9,1%
Trigon PD	0,280	0,00	0	-	-75,6%	0,55	0,0%
Skano Group	1,210	-0,82	1515	-	-4,3%	0,72	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vähearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

26.11

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,06	-0,96	-	3,4	5,2
City Service	1,780	-1,11	6,9	1,1	12,9
Invalda	2,060	0,00	-	1,0	-
Linas Agro	0,588	3,16	3,6	1,2	-
Snaige	0,533	6,39	-	2,1	-
TEO LT (Telekomas)	0,720	-1,23	12,0	2,0	8,0

Helsingi

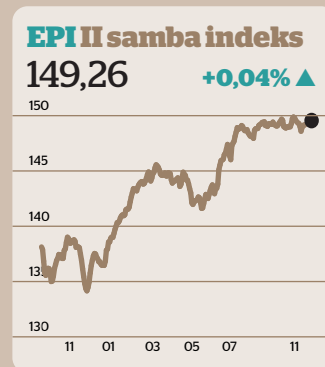
26.11

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,34	-2,39	11,8	3,2	8,0
Finnair	2,23	0,90	-	0,4	-
Fortum	13,83	-0,93	10,0	1,3	-
Neste Oil	9,75	-0,61	-	1,0	3,6
Nokia	2,71	-1,45	-	1,3	7,4
PKC Group	14,25	0,71	10,2	1,9	4,2
Stockmann	13,85	0,51	19,4	1,2	3,6
Stora Enso	4,90	-0,49	12,2	0,7	-
UPM Kymmene	8,42	-0,82	13,1	0,6	7,1
YIT	14,42	-0,62	11,0	1,8	4,9

Tea, mis toimub!

logistikauudised.ee

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 27. november 2012
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

raamatupidaja.ee

13. detsembril

Radisson Blu Hotel Olümpias

MIS MUUTUB RAAMATUPIDAJA TÖÖS AASTAL 2013?

Mart Nõmper

Sergei Tšistjakov

Aidi Kallavus

Kaarel Tammar

Ellen Tohvri

Heikko Gross

Voldemar Kolga

09.30–9.55 Registreerimine ja hommikukohv

09.55–10.00 Seminari avasõnad

10.00–11.15 Mida uut toovad uued RTJ-d raamatupidajatele? Muudatused ja praktilised näited.

Rödl & Partner Audit OÜ
vandeaudiitor **MART NÕMPER**

11.15–12.00 Raamatupidaja ja audiitor: sõbrad, vaenlased või kolleegid? Eksivad kõik ja vigadest õpitakse. Pildikesi elust. 1st Audit OÜ vandeaudiitor

SERGEI TŠISTJAKOV

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.45 Olulisemad muudatused maksuarvestuses ning kuidas muuta suhtlus maksuhalduriga sujuvamaks.

Tark Grunte Sutkiene advokaat ja maksukonsultant **AIDI KALLAVUS**

13.45–14.30 Raamatupidamist mõjutavad muudatused õigusaktides 2012/2013.

Alvin Rödl & Partner Advokaadibüroo OÜ advokaat **KAAREL TAMMAR**

14.30–15.00 Kohvipaus

15.00–15.30 Keskmise töötasu arvestus ja selle nüansid praktikas.

E-Audit OÜ vandeaudiitor **ELLEN TOHVRI**

15.30–16.00 Kas raamatupidajad peaksid ka palgatõusuks streikima ehk mis on õige ja õiglane raamatupidaja töötasu aastal 2013? CV-Online Estonia OÜ turundusjuht

HEIKKO GROSS

16.00–16.45 Midagi uut: seksikus kui kapital ja selle arvestuspõhimõtted raamatupidajale.

Tallinna Ülikooli psühholoogiaprofessor **VOLDEMAR KOLGA**

Äripäev Rödl & Partner **Radisson** HOTEL OLÜMPIA, TALLINN

Soodushind registreerimisel kuni 07.12.2012 on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot). Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Registreerimine veebis www.raamatupidaja.ee või telefonil 667 0411.

Seminari projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107.

www.raamatupidaja.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,10	3,21	3,15	-	15,07	10,16	4,24	2,19	12 500 123
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,98	12,98	12,98	-	10,31	10,28	6,69	-	4 515 042
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,26	10,26	10,26	-	-	-	-	-	4 435 710

Compensa Life

22.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,26	-	15,60	14,50	10,80	2,30	4 776 764
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,73	-	6,00	6,50	5,10	-	480 034

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.10.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.10.2012.

Danske Capital AS

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,95	0,96	0,96	1,06	8,10	10,16	4,24	2,19	10 430 032
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,40	11,51	4,17	1,75	141 161 239
Sampo Pension Intress, EUR	0,87	0,88	0,88	0,68	7,25	8,03	4,06	3,43	3 171 944
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,38	1,36	8,15	10,94	16,27	7,51	2,84	2 805 812
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,77	0,76	3,03	8,05	8,86	3,61	-	166 974

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	5,28	6,33	3,71	4,26	8 424 078,96
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,08	1,09	1,09	1,96	8,36	10,27	4,52	0,77	38 358 155,11
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,61	0,61	-	6,60	8,25	-	-	1 307 921,34
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,11	9,42	12,61	-	-	463 106,45
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,87	0,87	2,85	9,99	13,87	-	-	507 838,66
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,83	8,41	13,07	-	-	521 341,20

LHV Varahaldus

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,33	1,34	1,34	2,05	11,82	11,99	6,51	3,84	138 854 597
Pensionifond M, EUR	1,07	1,08	1,08	1,37	10,47	10,78	6,20	5,70	21 334 332
Pensionifond S, EUR	1,16	1,17	1,17	0,81	8,41	8,99	5,69	7,51	32 065 803
Pensionifond XL, EUR	1,12	1,13	1,13	2,24	12,02	12,05	5,76	3,67	33 787 661
Pensionifond XS, EUR	1,07	1,09	1,09	0,75	8,74	9,50	6,15	7,29	7 666 153
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,25	1,25	8,02	12,16	11,58	6,45	1,76	4 246 845
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	7,95	8,03	8,03	13,16	9,86	11,30	6,59	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,08	5,13	5,13	13,23	9,86	11,28	6,58	-	3 735 940
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,70	7,77	7,77	15,11	7,07	6,57	0,29	-5,02	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,92	4,97	4,97	15,11	7,05	6,55	0,28	-	1 259 951

Nordea Pensions Estonia

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,89	0,90	0,90	2,29	8,54	12,48	5,07	-	43 727 032,97
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,72	0,73	0,73	2,96	9,49	14,53	-	-	4 703 049,97
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,53	8,86	11,66	4,85	-	9 777 743,42
Nordea Pensionifond C, EUR	0,81	0,82	0,82	0,80	6,32	8,19	3,84	-	1 869 848,99
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,04	1,07	1,05	12,56	9,79	16,63	6,68	-	2 788 982,34
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,71	0,70	0,00	7,16	9,1	-	-	451 858,18

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com, www.gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5, korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

protsendi ehk 13 206 euro võrra kasvatas kuu aja ehk 20 börsipäevaga LHV aktsiamängu võitja Marat Kasparov oma 25 000 euro suu-
rust portfelli.

» Brian White: Kui vaadata aktsia va-
luatsiooni, ettevõtte rahabilanssi ja too-
dete portfelli, siis see on hullumeelselt
hullumeelne. Sel pole mingit loogikat.

Topeka Capital Marketsi analüütik kommenteeris Apple'i aktsia 25% langust pooleteise
kuuga.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

23.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	112,82	112,26	112,26	-	6,81	793	-	-	-
Konservatiivne, EUR	109,63	108,54	108,54	-	3,24	4,98	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	108,55	106,94	106,94	-	1,28	3,37	-	-	-
Progressiivne, EUR	102,76	100,75	100,75	-	-1,43	1,16	-	-	-
Agressiivne, EUR	106,92	104,83	104,83	-	-0,96	1,58	-	-	-
Investeeringisportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	137,89	137,20	137,20	-	7,79	9,08	5,35	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,84	117,49	117,49	-	-8,41	-7,06	3,23	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	105,14	103,07	103,07	-	5,63	3,00	1,47	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	134,32	131,68	131,68	-	1,36	3,80	1,86	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	151,63	148,65	148,65	-	9,85	11,66	3,69	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

23.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,80	0,80	2,09	6,24	8,08	3,66	1,51	39 436 917,42
Pensionifond K2, EUR	0,87	0,87	0,87	3,58	8,21	11,14	4,67	-0,16	151 584 083,91
Pensionifond K3, EUR	1,00	1,01	1,01	6,69	9,52	13,68	5,99	-0,97	379 586 463,32
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,73	0,73	11,57	10,61	16,36			25 265 004,58
Pensionifond V1, EUR	1,14	1,17	1,16	4,14	8,93	11,64	5,28	-1,25	9 046 305,34
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	8,34	9,64	13,92	5,96	-3,27	16 427 972,84
Pensionifond V3, EUR	0,99	1,01	1,00	14,24	9,95	16,82	5,73	-6,41	31 835 972,02
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,72	3,81	3,75	21,67	-2,82	-4,68	-5,60	-16,92	5 502 323,78
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,92	8,12	8,00	24,09	31,39	34,00	3,67	-19,69	27 028 631,98
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,10	3,17	3,13	22,26	20,07	21,43	-5,21	-26,32	7 275 530,11
Fondifond 100, EUR	9,19	9,43	9,29	16,69	11,09	17,64	5,54	-5,89	59 304 848,56
Fondifond 30, EUR	10,73	11,00	10,84	5,65	10,14	14,17	4,44	-0,32	13 994 241,91
Fondifond 60, EUR	10,10	10,36	10,20	10,26	10,90	15,79	5,35	-2,91	50 080 689,49
Venemaa Aktsiafond, EUR	14,51	14,88	14,66	26,13	12,15	9,39	4,78	-10,41	49 800 281,12

ASSEB Varahaldus

23.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,700	0,707	0,707	2,98	5,59	9,77			7 829 926,08
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,899	0,908	0,908	0,86	5,25	6,23	4,01	4,55	51 517 794,25
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,810	0,818	0,818	1,02	3,55	5,38	2,77		11 404 261,40
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,928	0,938	0,938	1,70	5,29	7,56	3,41	-2,59	259 598 298,33
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,865	0,874	0,874	13,46	9,22	13,31	5,34	-4,93	12 972 028,50
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,113	1,124	1,124	4,00	5,04	6,26	4,16	-1,39	10 050 631,24
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,775	6,912	6,843	11,300	10,100	16,460	5,400	-7,230	3 988 933,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,176	8,341	8,259	7,850	9,000	13,060	4,790	-5,160	5 983 271,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,473	10,685	10,579	3,620	9,830	11,930	4,930	0,160	1 082 557,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,964	12,964	12,964	5,410	17,880	18,640	9,050	5,140	64 625 227,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,107	9,198	9,107	13,040	7,490	10,090	3,590	-1,360	1 457 558,00
SEB Kasvufond A, EUR	6,137	6,261	6,199	22,300	18,380	18,160	0,460	-8,060	13 666 610,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	99,010	99,505	99,010	3,610	-0,430	0,950	-3,760	-0,180	29 678 543,00
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,489	1,489	1,489	2,930	11,350	12,330	5,580	4,640	406 220 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	128,515	128,515	128,515	3,060	3,600	5,250	5,740	-	157 530 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	124,995	126,245	124,995	3,880	11,440	12,680	-	-	2 010 210 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,269	1,269	1,269	0,140	-0,300	-0,170	-0,030	-	59 690 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	102,662	103,689	102,662	-	2,780	-	-	-	260 200 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	103,637	103,637	103,637	-	2,080	-	-	-	155 320 000,00
SEB Strategy Growth Fund	101,695	102,712	101,695	-	1,800	-	-	-	188 730 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	101,516	102,531	101,516	-	1,700	-	-	-	276 900 000,00
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,753	0,769	0,761	15,980	10,030	18,410	10,440	0,180	192 110 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,650	2,704	2,677	20,360	19,030	19,230	2,770	-7,050	140 640 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,428	2,478	2,453	16,930	4,480	-1,840	-0,990	-8,680	72 210 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,206	9,392	9,299	25,170	7,520	3,500	2,970	-3,380	279 410 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,215	2,259	2,237	18,680	18,950	26,650	5,990	-5,350	15 990 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1179,873	1203,709	1191,791	18,870	18,020	27,240	6,230	-5,860	15 410 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,242	3,308	3,275	18,470	18,350	26,830	6,580	-4,670	346 390 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,631	6,765	6,698	22,370	19,520	28,570	7,310	-1,500	71 860 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	161,984	165,256	163,620	21,290	16,150	24,220	-	-	43 740 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,737	3,813	3,775	17,700	12,230	20,990	14,040	2,540	231 760 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,370	0,378	0,374	21,440	-3,480	-0,190	2,310	-6,990	20 319 019,00
SEB Asia ex. Japan Fund, EUR	6,751	6,887	6,819	18,610	14,090	19,330	11,360	3,380	174 203 056,00
SEB Asia Small Caps ex. Japan Fund, EUR	3,450	3,520	3,485	17,710	28,800	32,740	7,300	-0,030	64 500 087,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	44,679	45,126	44,679	20,520	23,730	37,860	-	-	107 400 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,241	3,274	3,274	11,450	14,820	27,560	15,220	5,230	24 507 172,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,178	13,444	13,311	9,510	-7,560	-7,800	-1,730	-	956 570 000,00
SEB Key Select, EUR	9,578	9,626	9,578	3,160	-0,510	-1,310	-2,270	-	90 560 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	157,638	160,822	159,230	19,950	23,080	30,580	9,050	-	220 080 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehind saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.10.2012.

Trigon Funds

23.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	83,38	85,93	85,08	16,24	-11,79	-11,44	-16,03		2 062 689
Balkani Fond, EUR	12,32	12,75	12,50	20,76	33,32	34,96	4,64	-15,25	6 954 186
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	157,79	162,62	161,01	20,06	14,99	17,02	1,13		4 039 293
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	12,16	12,59	12,34	20,31	14,13	21,34	-5,58	-15,40	1 754 580
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	19,50	20,19	19,79	13,66	20,29	22,28	10,60	-6,06	15 782 452
Venemaa Top Picks Fond, EUR	19,76	20,47	20,06	24,31	6,15	6,07	12,48	-2,22	9 374 400

toostusuudised.ee

LEAN konverents
"Läbimurre"

13. detsembril
Tallinnas Hotell Meriton
konverentsikeskuses

Bestselleriks saanud
LEAN juhtimise raamatu
"Läbimurre" põhjal Eesti
ettevõtete kogemused,
kuidas alustada kulu-
säästliku juhtimisega?

9.50–10.00 Sissejuhatus.
SULEV SENKEL, moderaator ja raamatu „Läbimurre“ kaasautor

10.00–10.30 Mida võidab ettevõte LEAN juhtimisest.
JARI KUKKONEN, OÜ Vitalonga ja raamatu „Läbimurre“ autor

10.30–11.00 Kuidas alustada LEAN juhtimist?
RAIN LINDUS, AS PKC Eesti tootmise protsessi arendusjuht

11.00–11.30 Kuidas valida õigeid mõõdikuid?

11.30–12.00 Kuidas kaasata töötajaid LEANi edukaks
juurutamiseks.
OLAR VALLIMAA, AS JELD-WEN Eesti kvaliteedi- ja
arendusosakonna juhataja

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Kuidas vähendada raiskamist.
JAAN MIHKEL UUSTALU, OÜ Wahlquist tegevdirektor

13.30–14.00 Kuidas juurutada LEANi väikeettevõttes.
RAGNAR PÖLDRE, OÜ Aprint tootmisjuht

14.00–14.30 Kuidas kasutada Lean põhimõtteid
teenindusettevõttes, Swedbanki kogemus.
MATTIAS MUSTONEN, AS Swedbank

14.30–15.00 Tarkvaralahendused pidevaks
kvaliteediparenduseks.
ENNO AERMATES, Eesti Kvaliteediühingu juhatuse liige,
OÜ Smile Office tegevjuht

Äripäev

Meriton Hotels

Konverentsil osalemise tasu on 6. detsembrini 179 eurot (käibemaksuga 214,80 eurot). Alates 7. detsembrist 229 eurot (käibemaksuga 274,80 eurot). Mitme osaleja korraga registreerumisel kehtib soodustus -5%. Registreerumine e-posti aadressil **tanel.raig@aripaev.ee** või telefonidel **667 0411, 667 0489** või **51 34004**.

Michael Woodford: Ilma ärikliima radikaalse muutmiseta ootab Jaapanit masendav tulevik.

Endine Olympuse tegevjuht ütleb, et riigis on palju suurepäraseid insenere, kuid juhtide tase on kohutav, mistõttu vajab riik drastilisi muutusi.

688,85

-0,64% ▼

perioodi kõrgeim 693,28
perioodi madalaim 531,17

TÕUSJAD

Vestas Wind

31,01 DKK

+19,0%

Snaige

0,53 EUR

+6,39%

Linus Agro

0,59 EUR

+3,16%

RIM

11,96 USD

+2,57%

Ruukki Group

0,46 EUR

+2,22%

Sberbank

2,87 USD

+2,10%

Kulla hind tõusis esmaspäeval viie nädala tippu, 1750,20 dollarile untsi kohta. Jätkuv ebakindlus maailmamajanduse tuleviku suhtes ahvatleb investoreid kulda ostma.

Põhjala kehv majandus investoreid ei peleta

Skandinaavia riikide üha raskenev majandusolukord pole suutnud võlakirja- ja valuutainvestoreid eemale peletada, sest võrreldes muude Euroopa riikidega on endiselt tegu atraktiivse piirkonnaga. Ülejäanud Euroopa väljaade ajab investorid vägisi põhja.

Rekordilise kapitali sissevoolu tulemusena isegi negatiivseks pöördunud tootlused ei ole ära ajanud investoreid, kes soovivad oma vara kaitsta potentsiaalse kaotuse eest eurodes hinnatud varaga võrreldes, kirjutas Bloomberg.

“Krediidi vaatenurgast ei muuda praegune majandusindikaatorite halvenemine Põhjamaades tööka, et ülejäänud Euroopaga võrreldes on endiselt tegu väga atraktiivse regiooniga,” märkis Taanis baseeruva Alfred Berg Asset Managementi finantsjuht Thomas Clausen.

Sel aastal on nii Taani kui ka Soome majandus kogenud kahanemist, samas kui Rootsis on kasv jäanud seisma ajal, kui suureksportöörid nagu Volvo ja Ericsson koondavad tuhandeid töötajaid. Norra ja Rootsi on paljude näitajate alusel kinnisvaramullis. Samas pole Taani endiselt suutnud taastuda 2008. aastal lõhkenud kinnisvaramullist, pärast mida on pankroti välja kuulutanud üle tosina panga.

Halbadest parim. Rootsi võlakirjade ja rahaturu instrumentide välismaiste hoiuste maht kasvas juuni lõpuks 3,23 triljoni kroonini. 2007. aasta lõpus oli see veel 2,09 triljoni tasemel. Selle aasta esimeses pooles ostsid investorid 163 miljardi Norra krooni eest Norra võlakirju, mis on kaks korda rohkem kui 2011. aasta peale kokku.

Taani kroonides hinnatud võlakirjade ostud kasvasid septembris aasta varasemaga võrreldes ligi viis korda, 21,4 miljardi kroonini.

“Skandinaavia tervikuna on endiselt hea koht, kus raha hoida,” ütles Catella Avkastningsfondi fondijuht Magnus Nilsson. “Kui vaadata suuremaid turge nagu USA, Jaapan ja osa Euroopast, siis on vaatepilt üsna kole,” lisas ta.

Need neli Põhjamaa riiki omavad kõik kõrgeimat, AAA-taseme reitingut ja nende avaliku sektori võlatase jääb eurotsooni keskmisest allapoole. 660 miljardi dollarilise nafta- ja pensionifondiga Norral puudub üldse võlakoores.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

”Krediidi vaatenurgast ei muuda praegune majandusindikaatorite halvenemine Põhjamaades tööka, et ülejäänud Euroopaga võrreldes on endiselt tegu väga atraktiivse regiooniga.

Alfred Berg Asset Managementi finantsjuht Thomas Clausen

A FOOKUSES

Nokia Siemens otsib kasvu USAst

Pikalt kahjumlikult tegutsenud Nokia Siemens Networks (NSN) on võtnud sihikule USA turu, kus Hiina konkurente kimbutavad poliitilised takistused ja kasvavad andmesidemahud sunnivad telekome investeerima.

Nokia ja Siemensi tütarfirma on eemale heitmas vähem tasuvaid töid Aafrikas ja Lähis-Idas, et keskenduda Ühendriikidele, ütles intervjuus Bloombergile tegevjuht Rajeev Suri. Tema sõnul on globaalne võrguseadmete turg kahanev, kuid USAs on nõudlus selliste firmade nagu AT&T ja Verizon abil tublisti kasvamas.

Neljandat aastat ametis olev tegevjuht otsib võimalusi tugevdada äri pärast seda, kui ettevõtte teatas läinud kuul esimesest käibe kasvust ja kasumist pärast 2011. aastat. Samal ajal on Hiina konkurendid, nagu Huawei Technologies, USAs tööde leidmisel raskustes, sest riigi ametnikud soovivad hiinlastega koostööd mitte teha.

“Konkurents võrguseadmete turul on kaldunud NSNi kasuks,” ütles Nordea Banki Helsingi haru analüütik Sami Sarkamies. “Paistab, et Hiina firmad hoitakse USA turust eemal, samas kui NSN muutub oma paraneva kasumlikkusega köitvamaks partneriks kui raskustes olev Alcatel-Lucent.”

A PROGNOOS

Euroopa valmis aktsiaralliks?

Euroopa aktsiad kauplevad tasemetel, mis näitab, et investorid järgmisel aastal kasumi kasvu ei oota. Samas on strateegid optimistlikud ning ütlevad, et aktsiad tõusevad viie aasta tippu.

Stoxx Europe 600 indeksi kasumi-hinna suhe (P/E) on 11, kuigi enne finantskriisi oli see 13. Kuigi Euroopa langes kolmandas kvartalis majanduslangusesse, ootavad strateegid ettevõtetele ligi 5% kasumi kasvu. Lisaks prognoosivad nad indeksi tõusu 10% võrra, kõrgeimale tasemele pärast 2008. aastat.

Võrreldes võlakirjadega on aktsiad rekordodavad tänu Euroopa Keskpanga pingutustele stimuleerida regiooni majandust, ent pessimistid peavad kasumite kasvu ebarealistlikuks.

LANGEJAD

Barclays

241,25 GBp

-5,09%

RBS

285,30 GBp

-2,96%

Delta Air Lines

9,61 USD

-2,34%

Elisa

16,35 EUR

-2,33%

JPMorgan Chase

40,20 USD

-2,17%

LSR Group

4,28 USD

-1,97%

↓ Egiptuse börs tegi pühapäeval läbi 9,6% languse, kui puhkesid meeleavaldused president Mohamed Morsi kavandatava võimu tsentraliseerimise vastu.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSED

13. detsembril

SUHTLEMINE KEERULISTES OLUKORDADES

Kuidas käituda pingelistes suhtlemissituatsioonides?

Koolitus annab:

- teadmisi inimese käitumise varjatud motiividest
- selgitusi ja tehnikaid keerulistes olukordades tegutsemiseks
- võtteid, mille abil enese ja teiste emotsioonidega hakkama saada
- lahendusi osalejate endi elust võetud situatsioonidele

Koolitaja on **MARE PORK**

Koolituse hind on 299 eurot (+ km).

Äripäev

Täpsemad kavad aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

13.–14. detsembril

KONFLIKTI JUHTIMINE

Kuidas ettetulevate konfliktidega tulemuslikult toime tulla?

Koolitus annab:

- teadmised isikutevahelistest konfliktidest;
- oskuse diagnoosida konkreetseid konflikte;
- oma konfliktikäsitluse ja -käitumise mõistmise tööalaste konfliktide kontekstis;
- oskuse teadlikult tegutseda erinevates konfliktisituatsioonides;
- oskuse suunata konflikti konstruktiivse lahenduse suunas ja valida õige tegutsemisviisi osapoolte vaheliste sassis suhete korraldamiseks.

Koolitaja on **TÖNU LEHTSAAR**

Koolituse hind on 449 eurot (+ km).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

UUS!